

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2017 m. Nr. 3 (134)

STOKIŲ LKA!

VIENINTELĘ AUKŠTĄJĄ MOKYKLĄ LIETUVOJE, UGDANČIĄ KARININKUS LYDERIUS!

UNIVERSITETINĖS STUDIJOS, KARINIS RENGIMAS
IR LYDERIO UGDYMAS VYKS KARTU.

DĖSTYS ŽINOMI LIETUVOS IR UŽSIENIO LEKTORIAI.

STUDIJAS FINANSUOS VALSTYBĖ.

ĮGYSI BAKALAURO KVALIFIKACIJĄ LAIPSNĮ.

BUS SUTEIKTAS LEITENANTO LAIPSNIS IR
GARANTUOTA TARNYBOS
VIETA LIETUVOS KARIUOMENĖJE.

ČIA STUDIJUOSI PAGAL UNIKALIAS, KOKYBIŠKAS,
MOKSLINIAIS TYRIMAIS PAREMTAS BAKALAURO
STUDIJŲ PROGRAMAS:

- GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBOS
- TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ
- NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS

TURĖSI GALIMYBĘ STUDIJUOTI KITOSE AUKŠTOSIOSE
MOKYKLOSE PAGAL ŠIAS STUDIJŲ PROGRAMAS:

- ORLAIVIŲ PILOTAVIMO AR
SKRYDŽIŲ VALDYMO

Vilniaus Gedimino technikos universitete

- JŪRŲ LAIVAVEDYBOS

Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje

SUTEIKSIME:

stipendiją nuo 140 Eur;
maitinimą, aprangą, avalynę, kario ekipuotę;
šiuolaikines gyvenimo sąlygas;
karių socialines garantijas;
medicininę priežiūrą;
tarnybos vietą.

DALYVAUSI:

tarptautinėse „Erasmus“ ir dvišalių mainų studijose;
parašutinio ir lyderio psichofizinio rengimo programose.

GEBĖJIMUS LAVINSI:

sporto, karybos ir
kituose būreliuose;
meno kolektyvuose.

ĮGYSI:

šaudymo vadovo kvalifikaciją;
fizinio rengimo instruktoriaus kvalifikaciją.

Atrankos centro tel.
(8 5) 210 3593

Studijų skyriaus tel.
(8 5) 210 3597

www.lka.lt

YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD
WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU
SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!

ŠIAME NUMERYJE:

2 Naujos pradžios diena

5 Redaktoriaus skiltis

6 Geriausias XXIV laidos
kariūnas

10 Šventė po Valdovų rūmų
skliautais

12 Problemų sprendimų priėmimas
neapibrėžtumuose 2017

14, 21, 51 Akademijos
pulsas

16 Pavasario sesijos rezultatų
apžvalga

18 Studijų pokyčiai ir iššūkiai

20 „Kariška“ archeologinė praktika

22 Prisiekėme Tėvynei

26 Fotoreportažas

28 Bazinis kario kursas: vertingos
pamokos ir nepamirštami įspūdžiai

36 Per atostogas – keturios šalys

39 Lietuvos kariuomenės
karininkų rengimo pradžia
1990–1994 m.

48 Istorija, atgimusi Lietuvos
karo akademijos garbės ženkluose

50 Svarbiausia – nepasiduoti
psichologiškai

52 Kūryba

Žurnalas „Kariūnas“
2017 m. Nr. 3 (134)
Leidžiamas nuo 1932 m. spalio 25 d.
ISSN 2029-6045

REDAKcinė KOLEGIJA

VYRIAUSIASIS REDAKTORIUS
dim. plk. ltn. dr. Gintautas SURGAILIS
(Gintautas.Surgailis@mil.lt,
tel. (8-5) 210 3674, KATT 24 674)

**VYRIAUSIOJO REDAKTORIAUS
PAVADUOTOJAS**
doc. dr. Manvydas VITKŪNAS
(Manvydas.Vitkunas@lka.lt)

NARIAI

plk. ltn. Leonas LUKOŠEVIČIUS
Akademijos karinis gyvenimas
(Leonas.Lukosevicius@mil.lt)

mjr. Gintautas JAKŠTYS
Akademijos istorija, tradicijos
(Gintautas.Jakstys@mil.lt)

mjr. dr. Violeta PAKENIENĖ
Universitetinės ir karinės studijos
(Violeta.Pakeniene@mil.lt)

kpt. Dmitrij SIDENICA
Kariūnų bataliono veikla
(Dmitrij.Sidenica@mil.lt)

doc. dr. Rolanda KAZLAUSKAITĖ
MARKELIENĖ
Studijų kokybė
(Rolanda.Kazlauskaite@mil.lt)

doc. dr. Dalia PRAKAPIENĖ
Akademinės bendruomenės gyvenimas
(Dalia.Prakapiene@lka.lt)

krn. Mantas BLAŽEVIČIUS
Sportas
(Mantas.Blazevicius@lka.lt)

krn. Aleksandras LEONIDOVAS
Kariūnų laisvalaikis
(Aleksandras.Leonidovas@lka.lt)

krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ
Kariūnų studijos
(Giedre.Grigunaite@lka.lt)

krn. Irenijus TREČIOKAS
Gyvenimas baigus Akademiją
(Irenijus.Treciokas@lka.lt)

ŽURNALĄ RENGIA

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė

Laima ADLYTĖ

Dizainerė

Kęstutis DIJOKAS

Fotografas

SPAUSDINO

Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras,
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-543.
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius

Dėl žurnalo įsigijimo prašome kreiptis:
(8 5) 210 3526, (8 5) 210 3523;
KATT 24 526, 24 523

Karo akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičiūnas, krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir arkivyskupas Gintaras Grušas

Karo akademijos Kariūnų bataliono I kuopos vadas kpt. Linas Pažėra

Arkivyskupo palaiminimas

Pirmakursiai

Naujos pradžios diena

Lietuvos karo akademijos viršininko brg. gen. Algio Vaičiūno kalba Mokslo ir žinių dienos proga

Gerbiamoji Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos bendruomenė, prorektore, gerbiamieji profesoriai, docentai, katedrų vedėjai, dėstytojai, diplomantai, kariūnai, ponai karininkai, štai ir atėjo ta NAUJOS PRADŽIOS diena! Nesvarbu, ar esi susijęs su kokia nors mokymo institucija, ar ne, Rugsėjo 1-oji visada suteikia YPATINGĄ NAUJOS PRADŽIOS JAUSMĄ. Man Rugsėjo 1-oji buvo, yra ir bus naujo pasiryžimo, naujų siekių ir naujos stiprybės startas.

Na, o Karo akademijoje šis jausmas tik sustiprėja – juk mes visi vienaip ar kitaip esame susiję su vienintele Lietuvoje aukštąja karo mokslo institucija. Ir būtent ši Rugsėjo 1-oji mums visiems yra šiek tiek kitokia nei kitos – šį pavasarį mes visi kartu užsibrėžėme tikslą keistis, tikslą tobulėti, tikslą būti geriausi. Pasirengimo šiems mokslo metams

laikotarpis nebuvo lengvas, jis pareikalavo keleto mėnesių visų jūsų pastangų ir įtempto darbo. Tačiau būtent mūsų visų vieningos pastangos leidžia mums šiandien žengti į naują Karo akademijos gyvavimo etapą.

Be abejo, šiandien esame tik pokyčių kelio pradžioje. Ir toliau dirbame, kad daugelis konceptualių sumanymų būtų įgyvendinti kitais mokslo metais. Tačiau turime kuo didžiuotis ir šiandien: pavyzdžiui, jau šiandien Karo akademijoje startuoja nauja universitetinių studijų programa – Gynybos technologijų vadyba. Taip pat buvo atnaujintos Nacionalinio saugumo ir gynybos ir Tarpautinių santykių studijų programos.

Kardinaliai keitėsi ir būsimų karininkų karinio rengimo programa. Šiandien mūsų pagrindinis siekinys yra karininko lyderio mokymas ir ugdymas.

Mūsų absolventai turi tapti vadais, kupiniais ryžto ir nebijančiais prisiimti atsakomybės.

Ir šiais mokslo metais kariūnams teiksime plačias vadui lyderiui būtinas karjeros žinias, sudarysime įvairias mokomąsias situacijas, mokysime jus mąstyti kritiškai, laisvai, nepriklausomai ir drąsiai. Mūsų absolventai turi tapti vadais, kupiniais ryžto ir nebijančiais prisiimti atsakomybės.

Šiandien Karo akademijoje mokome 213 kariūnų, siekiančių tapti Lietuvos kariuomenės karininkais, ateityje perimsiančiais Lietuvos kariuomenės valdymą į savo rankas. 62 iš jų savo studijas pradeda tik šiemet. Visiems jums, gerbiamieji kariūnai, aš linkiu dvasiškai augti ir degti žinių troškimu. Jūs pasi-

rinkote karininko kelią ir jau vien dėl to esate išskirtinės asmenybės, žmonės, kuriais didžiuojasi ir tiki visa Lietuva.

Taip pat Karo akademijoje studijas tęs 164 pirmosios ir antrosios pakopų iššestinių studijų studentai. Jiems studijuoti bus ypač nelengva, kadangi netari studijas reikės derinti su profesine

karo tarnyba, kuri šiuo metu yra labai intensyvi. Stiprybės jums ir ryžto!

Noriu pasveikinti ir 6 doktorantus. Linkiu jums būti ieškotojais, mąstytojais, tyrėjais ir savo realiais darbais prisidėti prie studijų siekinių įgyvendinimo, metodų ir programų tobulinimo. Jūs esate mūsų jaunas ir šviežias kraujas, kuris kiekvienai mokslo institucijai neleidžia užsistovėti ir verčia judėti pirmyn.

Gerbiamoji prorektore, gerbiamieji profesoriai, docentai, katedrų vedėjai, dėstytojai, turbūt sutiksite, kad Karo akademija – tai lyg gyvas organizmas, turintis kūną, sielą, kuriame cirkuliuoja kraujas. Jūs, akademinė bendruomenė, esate šio organizmo galva. Kariūnai ir visi kiti besimokantys yra mūsų kraujas, tai, kas daro Akademiją gyvybingą, skatina augti ir tobulėti. Taigi linkiu, kad Akademijos galva visada būtų šviesi, kupina minčių, idėjų, norų ir siekių, o kraujas tegu niekada neužsistovi ir srauniai teka pirmyn.

Gerbiamieji Karo akademijoje tarnaujantys karininkai ir puskarininkiai, esu dėkingas jums už tarnybą, už tai, kad prisidedate prie dar vienos karininkų kartos rengimo, būsimų karininkų mokymo. Jau vien tai, kad jūs tarnaujate čia, rodo, jog esate geriausi. Ir jūs esate geriausi!

Aš esu ypač dėkingas gerbiamajam krašto apsaugos ministrui, krašto apsaugos sistemos ir Lietuvos kariuomenės vadovybei už pasitikėjimą ir svarią paramą vykdant Karo akademijoje reformas. Viso LKA personalo vardu užtikrinu jus, kad vaisiai bus juntami jau labai greitai, kad Karo akademija niekada nesustos tobulėjimo kelyje.

Visiems jums ne kartą esu sakęs, kad vadas daugiausia pastangų ir dėmesio turi skirti savo pavaldiniams. Taigi, ir aš užtikrinu jus, kad jūs man visada būsite svarbiausi. Mes visada dirbsime kaip komanda, o tarnybos interesus ir bendrą siekį visada kelsime aukščiau už savo ambicijas.

Yra sakoma: „Sunkiai dirbti dėl to, kam esi abejingas, yra stresas, o sunkiai dirbti dėl to, kuo esi užsidegęs, – didžiulis pasitenkinimas.“ Linkiu jums visa širdimi gyventi tuo, ką darote. Linkiu savo darbuose rasti prasmę, ieškoti naujų siekių, tikėti savo stiprybe.

Dar kartą sveikinu Rusėjo 1-osios proga. Tegul ši NAUJA PRADŽIA mums visiems bus sėkminga!

Alvydo Staniūnaičio nuotrauka

Senovės graikų filosofas Heraklitas, gyvenęs 544–483 m. pr. Kr., yra pasakęs: „Į tą pačią upę du kartus neįbrisi.“ Teoriškai jis gal ir teisus, bet praktiškai – nevisiškai... Per žurnalo „Kariūnas“ 85 metų istoriją (beje, „Kariūnui“ 85-eri sukanka šių metų spalio 25 d.) jau antrą kartą tenka imti į rankas vyriausiojo redaktoriaus plunksną. Taigi vėl tenka bristi į tą pačią upę. Be abejo, vandens šia upe nutekėjo ne tiek jau ir mažai, daug kas pasikeitė. Prieš 15 metų, kai pirmą kartą buvau paskirtas „Kariūno“ vyriausiuoju redaktoriumi, tai buvo vos keturių puslapių laikraštėlis, kurį mes sugebėjome (nors kai kas įrodinėjo, kad tai – neįmanoma) paversti žurnalu.

„Kariūnas“ yra mūsų visų žurnalas. Jame mes rašome apie save, bet ne tik sau... Iš jo puslapių apie mūsų *Alma Mater Militaris* – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją – daugiau sužinoma ne tik Lietuvos kariuomenės daliniuose, Krašto apsaugos ministerijoje, bet ir daugybėje šalies mokyklų. Žurnalas patenka į įvairiose bibliotekose besilankančių žmonių rankas, o PDF formatu iš Akademijos interneto svetainės lengvai persiunčiamas neribotam skaičiui skaitytojų.

Mūsų skaitytojai – ne tik Akademijos bendruomenės nariai. „Kariūną“ skaito daug skirtingo amžiaus ir įvairių profesijų žmonių, o ypač daug dėmesio jis sulaukia tarp moksleivių. Iš „Kariūno“ ir kitų informacijos šaltinių sužinoję apie Akademiją ir joje verdantį gyvenimą, savo gyvenimo kelią ir karininko profesiją jau pasirinko ir ateityje tikrai pasirinks ne vienas būsimas kariūnas. Todėl naujoji žurnalo redakcinė kolegija yra pasirengusi ir toliau siekti, kad žurnalas būtų įdomus ir patrauklus, o visi jo straipsniai ir informaciniai pranešimai – originalūs.

Gerbiamoji Akademijos bendruomenė, pradedant kariūnais ir baigiant Akademijos viršininku, „Kariūno“ redakcinės kolegijos vardu kviečiu Jus ir toliau būti mūsų žurnalo „Kariūnas“ autoriais. Tegul pro Jūsų akis nepraslysta nė vienas įdomus Akademijos gyvenimo faktas ar įvykis, vertas skaitytojų dėmesio. Redaktorius ir žurnalo redakcinė kolegija laukia Jūsų idėjų ir pasiūlymų. „Kariūnas“ bus toks, kokį sukursime visi kartu! Kiekvienas redakcinės kolegijos narys kuruoja kurią nors mūsų veiklos sritį. Taigi bendraukite tiesiogiai su jais...

Lauksime Jūsų straipsnių ir straipsnelių – linksmy ir rimtų, ilgesnių ir trumpesnių, mokslinių ir publicistinių... Tegul ir toliau „Kariūnas“ džiugina ne tik Akademijos bendruomenės narius, bet ir visus, į kieno rankas jis pateks!

Žurnalo „Kariūnas“ vyriausiasis redaktorius
Gintautas SURGAILIS

Geriausias XXIV laidos kariūnas

Krn. Irenijus TREČIOKAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje gyvuoja graži tradicija rinkti geriausią absolventų laidos kariūną. Jo ketverių metų pastangos būna įvertintos ne tik kardu, karininko garbės simboliu, iš krašto apsaugos ministro rankų, bet ir išskirtine teise vadovauti absolventų rikiuotei per pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremoniją Simono Daukanto aikštėje. Šiais metais geriausiu Lietuvos karo akademijos XXIV laidos absolventu buvo išrinktas krn. Paulius BARŠAUSKAS.

Mūsų herojaus kelias į Karo akademiją nebuvo toks tiesus kaip daugumos čia studijuojančių jaunuolių. Paulius Baršauskas prisipažino, kad apie Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją sužinojo tik būdamas 10-oje klasėje. Tuo metu Šakių „Žiburio“ gimnazijoje, mokykloje, kurią baigė Paulius, dažnai lankydavosi įvairių profesijų atstovai, kad supažindintų moksleivius su savo amatu. Šiuo tikslu į ją buvo atvykęs ir tos pačios mokyklos absolventas, tuo metu studijuojantis Karo akademijoje. Paulius neslepia, kad į šį pristatymą ėjo tik tam, kad nereikėtų dalyvauti pamokose, tačiau jam pasibaigus, mintyse savęs paklausė: „O kodėl ne?“

Baigęs vidurinę Paulius ilgai svarstė, kaip pasielgti, tačiau nusprendė rinktis studijas ne Karo akademijoje, o Vilniaus universitete. Tiesa, ten jis neužsibuvo. Dar prieš pirmąją sesiją suprato, jog energetikos fizika – ne jam. Nutraukęs studijas iš karto užsiregistravo į tuo metu vykusius 12 savaičių trukmės Bazinius karinius mokymus (BKM) – giliai širdyje vis dar skambėjo klausimas „O kodėl ne?“

Šiuos mokymus Paulius prisimena kaip tikrą išbandymą. Jau pirmąją savaitę, kol dar buvo galima pasitraukti, juos paliko 20 iš 60 pradėjusiųjų, o sėkmingai baigė tik 22 kariai, tarp jų ir Paulius. Jam teko didžiulė garbė per priesaikos ceremoniją pabučiuoti Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko kovinę vėliavą. Atrodo, jog čia turėtų būti Pauliaus stojimo į LKA istorijos pabaigą, tačiau toli gražu viskas tuo nesibaigė. Po šių kursų Paulius stojo į Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) gretas, bet pasirinko vėlgi ne studijas LKA, o Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute (VU TSPMI). Kaip pats dabar sako, tada kariškos tvarkos jam buvo šiek tiek per daug, norėjosi dar pabūti jaunam. Be to, kaip prisipažino, tuo metu turėjo sukūręs „tobulą“ planą. Baigęs BKM Paulius buvo įsitikinęs, kad vieną dieną jo uniformą papuoš karininko laipsnio žvaigždutės, tačiau taip pat norėjo įgyti ir kuo geresnį išsilavinimą, todėl vėl pasirinko studijas VU, na, o karininku ketino tapti baigęs jaunesniųjų karininkų kursus. Deja, šis planas žlugo dar bandant užsiregistruoti į Jaunesniųjų karininkų vadų mokymus (JKVM). Pauliaus nepriėmė, nes tuo metu JKVM buvo rengiami tik atsargos karininkai, o jis jau buvo įgijęs karinį parengtu-

levos Budzeikaitės nuotraukos

mą, tad „tobulas“ planas dužo į šipulius.

Tik prasidėjus naujoms studijoms VU TSPMI Paulius jau žinojo, jog po pirmo kurso jas nutrauks, kad galėtų stoti į LKA. Taip ir padarė. Baigęs pirmą kursą nutraukė studijas VU ir tą pačią dieną, nors ir pavėlavęs, atvyko į LKA priėmimo komisiją. Paulius atvirai papasakojo, jog per reikalus, susijusius su studijų nutraukimu, priešingai nei kiti, į komisiją atvyko

pavėlavęs. Vaikinas bijojo, kad dėl to jo gali ir nepriimti, tačiau tuometis komisijos pirmininkas plk. ltn. V. Šerelis pasakė: „Geriau vėliau negu niekad.“ Panašu, kad šie žodžiai puikiai atspindi Pauliaus, kaip karininko, kelią. Paklaustas, ar darytų kitaip, jei galėtų, Paulius su šypsena atsako „taip“, tačiau pridėda, jog dabar nė kiek negaila, kad viskas susiklostė būtent taip.

Akademijoje Paulius studijavo pagal

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė suteikia pirmąjį karininko laipsnį Lietuvos karo akademijos XXIV laidos kariūnams

Kęstučio Dijoko nuotrauka

Modernių gynybos technologijų vadybos programą. Pripažįsta, jog džiaugiasi, ją pasirinkęs, kadangi, jo manymu, ši LKA studijų programa yra kokybiškiausia ir įdomiausia, be to, jo studijų būrio kolegų sudarė sveiką konkurenciją, kas taip pat skatino nuolat stengtis ir tobulėti. Priprasti prie kariškos tvarkos LKA Pauliui nebuvo sunku, nes bazines žinias jau buvo įgijęs BKM, o Akademijoje tai, ką buvo išmokęs, turėjo tik prisiminti. Todėl grėsmė būti neišleistam į miestą ar namo jam nekėlė galvos skausmo, kaip daugumai jo kolegų, kurie LKA pradėjo mokytis iš karto baigę vidurinę.

Paulius prisimena, kad pirmame kurse didžiausias iššūkis jam buvo fizinio rengimo įskaitos. Vaikinas iki kariuomenės nesportavo, tik kartais su draugais žaisdavo krepšinį. Paulius atvirauja, kad prieš studijas Karo akademijoje nepadarė nė vieno prisitraukimo, tačiau, sunkiai kasdien padirbėjęs, jau pirmame kurse per įskaitą jų padarė 17. Vėliau, trečiame kurse, netgi buvo apdovanotas Kario fizinio parengtumo testo ženkleliu už puikų fizinį pasirėngimą.

Mokslai Pauliui taip pat nebuvo kliūtis, kadangi nuo vaikystės domėjosi istorija ir technologijomis. Savo baigiamąjį dar-

bą apie tinkamiausių sviedinių parinkimą savaeigėms haubicoms PZH2000 Paulius taip pat sėkmingai apgynė, gavęs aukščiausią įvertinimą. Kadangi jau nuo trečio kurso pradėjo domėtis šia tema, darbą rašyti buvo lengviau. Paklaustas, kaip pasirinko šią temą, vaikinai atsakė, jog jau įstojęs į Karo akademiją žinojo, kad baigęs ją nori būti artilerijos karininku, todėl ir baigiamojo darbo temą rinkosi tokią, kuri jam pačiam atrodė įdomi ir svarbi. Išankstinis nusistatymas, kur nori tarnauti, buvo vienas iš Pauliaus motyvacijos šaltinių, kuris vertė jį stengtis būti kuo aukščiau pagal kurso reitingą. Paprašytas įvardyti, kas jį labiausiai motyvavo, vaikinai atsakė – noras įrodyti sau ir kitiems, jog yra ne kiek ne prastesnis už kitus.

Pauliaus paklausėme, kas, jo manymu, jam padėjo tapti geriausiu laidos absolventu. Ilgokai patylėjęs ir pamąstęs, jaunuolis atsakė, jog įvairiapusis. Nuo pat mažens Paulius neišsiskyrė savo gabumais nei sporte, nei mene, nei moksle, bet tai nesutrukdė jam viskuo domėtis ir įvairiose srityse tobulėti. Vaikinas stengėsi išbandyti kuo daugiau dalykų, taip pat ir Karo akademijoje. Čia jis pasižymėjo organizuodamas aibę Kariūnų tarybos renginių, atstovavo Karo

akademijai žaisdamas krepšinį jos rinktinėje, dalyvavo net dviejuose tarptautiniuose karo akademijų čempionatuose. Taip pat kartu su kitais kariūnais dar pirmame kurse įkūrė patriotinio roko grupę „Vytis“ ir su ja koncertavo, kol pagal ERASMUS programą išvyko studijuoti į Čekiją. Paulius pripažįsta, kad groti roko grupėje buvo jo sena svajonė, todėl, kad galėtų koncertuoti kartu su „Vyčiu“, savarankiškai išmoko groti bosine gitara. Paklaustas, ar kada jautė, jog yra ne savo vietoje, drąsiai atsakė – niekad. Žinoma, per lauko taktikos pratybas jį, kaip ir kitus kariūnus, kartais užklupdavo „egzistencinės“ mintys, tačiau apskritai – nieko rimto.

Mūsų redakcinei kolegijai buvo smalsu sužinoti, kokios mintys ir jausmai užplūsta, kai sužinai, jog esi išrinktas geriausiu laidos absolventu. Tiesa, Pauliaus atsakymas mus šiek tiek nustebino. Jis pripažino, kad pirmosios emocijos nebuvo itin džiaugsmingos. Komisija rinko geriausią absolventą iš trijų kandidatų. Vienas iš Pauliaus varžovų buvo jo geras studijų ir kambario draugas krn. Jurgis Uleckas. Todėl Paulius jautėsi nesmagiai, kad apdovanojimas teko jam, o ne bičiuliui, kuris niekuo nenusileido mūsų straipsnio

herojui. Tačiau Paulius taip pat suprato, kokia atsakomybė jo laukia per pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremoniją, todėl visas kitas mintis stengėsi nustumti į šoną ir deramai pasirengti iškilmingajai dienai. Stipriausios emocijos apėmė, kai apie savo pasiekimą pranešė tėvams, jų reakcija ir pasididžiavimas sūnumi, kaip teigia pašnekovas, buvo geriausias atpildas už visą sunkų ketverių metų darbą. Dalydamasis ceremonijos įspūdžiais Paulius prisimena, kad buvo ypač susikaukęs, nes pečius slėgė didelė atsakomybė – jam, kaip ir kitiems garbiems šventės svečiams, buvo suteikta galimybė pasakyti kalbą. Šiandien Paulius džiaugiasi, kad, ją sakant, burna neišdžiūvo, taip pat kad jo kalba nebuvo nė kiek redaguota LKA Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyriaus ir ne vienam paliko gerą įspūdį.

Šiandien mūsų pašnekovas tarnauja Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos batalione, kur eina būrio vado pareigas. Paulius neslepia, jog džiaugiasi, patekęs į šį dalinį, ir laukia, kada jis bus visiškai aprūpintas savaeigėmis haubicomis PZH2000, kurias svajotojo išbandyti dar mokymdamasis Karo akademijoje. Naujasis artilerijos bataliono karininkas patenkintas, kad tarnybos vietoje jį pasitiko nauji iššūkiai. Pašnekovas pripažįsta, kad tarnyba netiesioginės ugnies paramos vienetu kaip diena ir naktis skiriasi nuo pėstininkų gyvenimo, tačiau kartu tvir-

tina, jog Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos bataliono kolektyvas yra pasirėngęs visapusiškai jam padėti. Paulius atvirai sako, kad nekantriai laukia, kada galės savo vertę įrodyti ne kaip kariūnas, o kaip artilerijos karininkas. Paklaustas apie ateities planus, jis ryžtingai atsako, kad ateitį sieja su tarnyba Lietuvos ginkluotosiose pajėgose, be to, svajotoja tapti geriausiu ugnies paramos specialistu Lietuvoje ir karininko karjerą laikytų sėkminga, jei pavyktų į atsargą išeiti būnant bent jau majoru.

Paprašius pasidalyti linksmiausiomis studijų Karo akademijoje istorijomis, Pau-

lius pajuokavo, kad tai, kas nutinka Akademijoje, joje ir lieka. Tiesa, pašnekovas pripažįsta, jog ketveri čia prabėgę metai jam daug davė tiek kaip karininkui, tiek kaip žmogui. Buvo ir šilto, ir šalto, tačiau Paulius neabejoja, kad po kelerių metų su šypsena prisimins dienas, praleistas Lietuvos karo akademijoje. Na, o jaunesniesiems savo kolegoms nori palinkėti nepasiduoti užklumpančioms negandoms. Net jei atrodo, jog viskas blogai, gyvenimas nėra vien juodas ar baltas. Kiekvieną nesėkmę priimkite kaip pamoką ateičiai, o kiekvieną pergalę ar pasiekimą – kaip paskatą tęsti tai, ką pradėjote!

Pauliaus Baršausko nuotrauka

Karo akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičiūnas ir krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis įteikia magistro diplomą

Šventės akimirkos

Diplomuoti kariai

Koncertuoja Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos akordeonistų trio

Šventė po Valdovų rūmų skliautais

Irena SLIVINSKIENĖ

2017 m. liepos 5 d. Valdovų rūmuose iškilmingai buvo įteikti diplomai iššestinių magistrantūros ir bakalauro studijų absolventams.

2015 m. į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos iššestines magistrantūros karinės diplomatijos studijas buvo priimta 12, žmonių išteklių vadybos – 13, visuomenės saugumo ir gynybos – 15 karių.

Ne visi 40 karininkų, kurie 2015 m. įstojo į LKA magistrantūrą ir dvejus metus joje mokėsi, galėjo džiaugtis magistro diplomais. Nemažai jų, neįveikę diplominių darbų rengimo maratono, didelio darbo ir mokslo krūvio, išėjo akademinį atostogų, o kai kurie, sėkmingai išlaikę visus egzaminus, nespėjo laiku pasirengti baigiamųjų darbų gynimui, tačiau jie sugrįš ir baigs magistrantūrą.

Karo akademijos viršininko įsakymu 6 sėkmingai baigusiems magistrantū-

ros studijas kariams buvo įteikti politikos mokslų, 8 – žmonių išteklių vadybos, 8 – visuomenės saugumo magistro diplomai.

Visiems, baigusiems magistrantūros studijas, reikėjo joms skirti daug savo asmeninio laiko, įdėti nemažai pastangų ir, žinoma, turėti geležinę valią, nes suderinti darbą ir mokslą nėra lengva.

Geriausiais įvertinimais 2017 m. karinės diplomatijos magistrantūros studijas baigė plk. ltn. Gediminas Latvys, plk. Artūras Radvila ir kpt. Evaldas Raukštas, žmonių išteklių vadybos – kpt. Ramūnas Armalis, kpt. Vaidotas Balčiūnas, kpt. Narvydas Kareckas ir kpt. Remigijus Zavackis, visuomenės saugumo ir gynybos – kpt. Viktoras Buiva, kpt. Šarūnas Girša, kpt. Tomas Grėsius ir plk. ltn. Žilvinas Gaubys.

Kaip minėta, diplomai buvo įteikti ne tik magistrantūros, bet ir bakalauro studijų absolventams.

2012 m. į iššestinių universitetinių bakalauro studijų personalo vadybos (nuo 2014 m. sausio 28 d. – gynybos ir saugumo institucijų valdymo) programos grupę buvo priimta 20 studentų, tačiau diplomai įteikti tik 11 absolventų. 11 studentų pareiškė norą nutraukti studijas. Prie grupės po akademinį atostogų sėkmingai prisijungė vrs. Romualdas Mikašauskas. Kartu su ja baigiamąjį bakalauro darbą apgynė ir vrs. Inga Mučinskienė, studijas Lietuvos karo akademijoje pradėjusi 2011 m.

Geriausiu iššestinių bakalauro studijų grupės studentu buvo pripažintas kpt. ltn. Egidijus Mickus.

Nuotrauka atminimui. Centre (iš kairės) Karo akademijos prorektorius dr. Gintautas Surgailis, Akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičiūnas ir krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis

Dovilės Radovičiūtės nuotraukos

Problemų sprendimų priėmimas neapibrėžtumuose 2017

Dr. Svajonė BEKEŠIENĖ

Lietuvos karo akademijos Inžinerinės vadybos katedros docentė, PDMU`2017 tarptautinio organizacinio komiteto pirmininkė

Š. m. rugpjūčio 14–18 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje vyko 30-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Problemų sprendimų priėmimas neapibrėžtumuose 2017“ (*Problems of Decision Making Under Uncertainties 2017 – PDMU`2017*). Į ją susirinko mokslininkai iš įvairių pasaulio šalių, aktyviai dirbantys politikos, vadybos, ekonomikos, edukologijos, informatikos ir matematikos mokslų srityse.

30-osios tarptautinės mokslinės konferencijos „Problemų sprendimų priėmimas neapibrėžtumuose 2017“ dalyviai

Konferencijos dalyvius sveikina Karo akademijos štabo viršininkas plk. Itn. Saulius Stonkus

PDMU`2017 mokslinio komiteto pirmininkas prof. habil. dr. Aleksandras Nakonechnyi pristatė konferencijos tikslus ir lūkesčius

Konferencijos dalyvius sveikina užsienio reikalų viceministras Darius Skusevičius

Šią konferenciją organizavo Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija kartu su Nacionaline Ukrainos mokslų akademija, Ukrainos Gluškovo NAS kibernetikos institutu, Kijevo valstybiniu Taraso Ševčenkos universitetu (Ukraina), Brno gynybos universitetu (Čekija), Tarptautiniu taikomųjų sistemų analizės institutu (Austrija), Europos švietimo centru (Gruzija).

PDMU`2017 konferencija tęsė per ilgą laiką susiformavusią tarptautiškumo tradiciją, nes jau ne vienus metus joje aktyviai dalyvauja įvairių pasaulio šalių – Austrijos, Azerbaidžano, Prancūzijos, Čekijos, Gruzijos, Indijos, Lietuvos, Lenkijos, Turkijos, Ukrainos ir JAV – universitetų jauni mokslininkai ir profesoriai.

Konferencijos dalyvius pasveikino Lietuvos karo akademijos štabo viršininkas plk. Itn. Saulius Stonkus. Jis pažymėjo, kad Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija yra viena iš universitetinių įstaigų, kuriose sėkmingai vykdomi įvairūs moksliniai tyrimai.

Užsienio reikalų viceministras Darius Skusevičius visiems palinkėjo sėkmingo darbo ir naujų bendradarbiavimo kryptių.

LKA Inžinerinės vadybos katedros lektorė dr. Jolanta Sabaitytė pakvietė konferencijos atidarymui skirtą plenarinę pranešimų sesiją pradėti NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje vadą Danijos kariuomenės pulkininką Jakobą Sogardą Larseną. Šis aukšto rango karininkas perskaitė pranešimą „Sprendimų priėmimas kariuomenėje“ ir supažindino konferencijos dalyvius su problemomis ir sprendimais, kuriuos teko ir tenka priimti karinių vienetų vadams.

PDMU`2017 mokslinio komiteto nariai

NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje vadą plk. Jakobą Sogardą Larseną

DMU`2017 mokslinio komiteto pirmininkas prof. habil. dr. Aleksandras Nakonechnyi (Ukraina, Kijevo valstybinis Taraso Ševčenkos universitetas), pasveikinęs konferencijos dalyvius, pristatė jos tikslus ir lūkesčius, taip pat komiteto narius: Lietuvos karo akademijos Politikos mokslų katedros vedėją prof. dr. Jūratę Novagrockienę, prof. habil. dr. Algirdą Pakštą (D. Britanija,

Londono metropolitano universitetas), prof. habil. dr. Volodymyrą Hutsalyuką (Lenkija, Varšuvos karo technologijų universitetas), prof. dr. Šarką Hoskovą-Mayerovą (Čekija, Brno gynybos universitetas), prof. habil. dr. Ibraimą Didmanidžę (Shota Rustavelio nacionalinis Batumio universitetas), Lenkano universiteto rektorių prof. habil. dr. Natigą Ibrahimovą (Azerbaidžanas).

Šios konferencijos plenarinėse sesijose pranešimus skaitė net keturi kvieštiniai pranešėjai iš Lenkijos, Čekijos, Jungtinės Karalystės ir Ukrainos. Kviestinis pranešėjas iš Londono metropolitano universiteto prof. habil. dr. Algirdas Pakštas pristatė pranešimą apie R kalbą „R kalbos naudojimas sprendimų priėmimo sistemoms: Kas yra R? Kodėl R? Kodėl ne R?“. Šis mokslininkas, parašęs daugiau nei 150 straipsnių, yra ir dviejų mokslo tiriamųjų monografijų autorius. Jo mokslinių tyrimų interesai apima įvairias temas, susijusias su programinės įrangos inžinerija, tinklų planavimu, modeliavimu ir simuliacija. Todėl pranešimo tema ir siejosi su sprendimų priėmimu naudojant programinį paketą R.

Kviestinis pranešėjas iš Lenkijos, Varšuvos karo technologijų universiteto Karo mašinų dizaino mechanikos fakulteto vadovas prof. habil. dr. Volodymyras Hutsalyukas pristatė mokslinių tyrimų rezultatus, susijusius su heterogeninių medžiagų savarankiškų struktūrų mechaninėmis savybėmis ir dinaminiais nebalansiniais procesais, savo pranešime „Sprendimų priėmimas savikontrolė besiremiančiose struktūrose atsižvelgiant į medžiagų mechaninius ypatumus dinaminio nebalansinio procesų įtakoje“.

Prof. habil. dr. Janas Hodicky's, atvykęs iš Čekijos Brno gynybos universiteto Saugumo ir karinių strateginių studijų centro, skaitė pranešimą

„Karinių sprendimų priėmimas neapibrėžtumuose“. Jis pasidalijo dirbant 2013–2017 metais NATO modeliavimo ir simuliacijos cent-re Romoje (Italija) švietimo ir mokymo doktrinų skyriaus vadovu sukauptą patirtimi ir mokslo tiriamųjų darbų rezultatais, susijusiais su modeliavimu ir simuliacijos taikymu karyboje, krizių valdymu ir karine lyderyste.

PDMU'2017 konferencijoje dalyvavo ir Lietuvos universitetų mokslininkai. Plenarinius pranešimus skaitė Vilniaus universiteto Informatikos ir matematikos instituto direktorius prof. habil. dr. G. Dzemyda, Vytauto Didžiojo universiteto prof. dr. V. Kleiza, Vilniaus Gedimino technikos universiteto Grafinių sistemų katedros vedėjas prof. habil. dr. R. Baušys, ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto doc. dr. V. Vobolevičius, Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto dekanas prof. dr. S. Greičius ir šio fakulteto katedros vedėja prof. dr. B. Pranevičienė ir S. Seniutienė, kiti mokslininkai.

Taip pat konferencijoje aktyviai dalyvavo ir savo mokslinių tyrimų rezultatus pristatė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Politikos mokslų katedros doc. dr. G. Česnakas, lekt. L. Zdanavičius ir dr. V. Isoda, Humanitarinių mokslų katedros doc. dr. A. Petrauskaitė ir doc. dr. R. Kazlauskaitė Markelienė, Vadybos katedros prof. dr. R. Korsakienė, Inžinerinės vadybos

katedros prof. dr. A. Juozapavičius, S. Buteliauskas, doc. dr. S. Bekešienė, dr. J. Sabaitytė ir doc. dr. N. Dobržinskis.

Labai džiugu buvo matyti tarptautinėje PDMU'2017 konferencijoje dalyvaujančius ir savo mokslinių tyrimų rezultatus pristatančius Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos magistrantus N. Karecką, R. Zavacką, T. Grėsių, L. Šaltenį, S. Greičių, N. Maliukevičių, Politikos mokslų katedros doktorantą R. Žilinską.

Ltn. Olegas Reisas pristato savo mokslinių tyrimų rezultatus

Į tarptautinę mokslinę konferenciją skaityti pranešimo „Motyvaciniai faktorių poveikis VIP departamento

darbuotojams: Lietuvos atvejis“ atvyko Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos absolventas ltn. O. Reisas, bakalauro darbą apgynęs 2015 m., o šiuo metu tarnaujantis motorizuotoje pėstininkų brigadoje „Žemaitija“. Šis glaudus bendradarbiavimas rodo, kad Lietuvos kariuomenėje tarnauja išsilavinę ir mokslus tęsti pasiruošę jauni karininkai.

30-ojoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Problemų sprendimų priėmimas neapibrėžtumuose 2017“ buvo nagrinėjamas platus spektras šiandien aktualių mokslinių ir praktinių problemų, susijusių su sprendimo priėmimo įrankiais ir jų panaudojimo galimybėmis. Daug dėmesio buvo skiriama ir svarbiems pilietinio ugdymo, aukštojo mokslo ir karininkų ugdymo klausimams.

Prof. dr. E. Ciesliakas, Lenkijos karinių oro pajėgų akademijos pulkininkas, doc. dr. A. Petrauskaitė ir doc. dr. R. Kazlauskaitė Markelienė savo pranešimuose analizavo veiksnius, darančius įtaką sprendimo priėmimo procesui šiuolaikinėje karyboje, ir su jais susijusius karininko ugdymo proceso pokyčius. Konferencijos pranešimuose buvo nagrinėjami sprendimo priėmimo proceso ypatumai ir jų įtaka formuojant bendrąją ES aukštojo mokslo erdvę (prof. dr. S. Greičius, prof. dr. B. Pranevičienė, D. Senutienė), aktualūs visuomenės pilietinio ugdymo klausimai, susiję su naujais iššūkiais tarptautiniam ir nacionaliniam

saugumui (doc. dr. N. Maliukevičius, L. Šaltenis, kpt. T. Grėsius ir kiti).

Karo akademijos Humanitarinių mokslų katedros doc. dr. Audronė Petrauskaitė skaito pranešimą

PDMU'2017 konferencijoje Karo akademijos mokslininkai ne tik aktyviai reprezentavo savo įstaigą pristatydami mokslinių tyrimų rezultatus, bet ir turėjo galimybę susipažinti su užsienio ir kitų Lietuvos universitetų mokslininkų vykdomais moksliniais projektais, mokslo tiriamaisiais darbais, jų rezultatais, rasti bendrų mokslo vystymo kryptių, aktualių Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai. Konferencijoje skaitytų pranešimų santraukos bus išleistos atskiru leidiniu *XXX International Conference Problems of Decision Making Under Uncertainties 2017 (PDMU'2017) Abstracts*.

Konferencijoje buvo siekiama sukelkti įvairių pasaulio šalių tyrėjus, mokslininkus ir kariškius diskusijoms, paskatinti bendradarbiauti, aktyviau keistis informacija. Todėl joje dalyvavusi Nacionalinio kalnakasybos universiteto (Dnipras, Ukraina) tarptautinių mokslinių projektų biuro atstovė ir universiteto lektorė Kseniia Tyukhmenova perskaitė pranešimą apie internacionalizaciją ir universitetų valdymą, „Internacionalizacija kaip iššūkis universitetų valdymui: Ukrainos atvejis“ ir dar konferencijos metu kartu su Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos atstovais aptarė Ukrainos ir Lietuvos bendradarbiavimo galimybes rengiant mokslinius projektus, kurių tikslas – stiprinti tarptautinį politinį šių dviejų valstybių bendradarbiavimą ir mokslo plėtrą, sujungiant įvairių sričių, įskaitant karybos, mokslo pasiekimus.

Tarptautinės mokslinės konferencijos PDMU'2017 organizatoriai dėkoja Lietuvos mokslo tarybai, skyrusiai lėšų kvieštiniais pranešėjams, ir visiems kitiems, prisidėjusiems organizuojant, koordinuojant ir moderuojant šį renginį. Taip pat džiaugiasi aktyviu užsienio svečių ir Lietuvos karo akademijos mokslinės bendruomenės dalyvavimu ir tikisi, kad šis renginys paskatins aktyviau įsitraukti į tarptautinį bendradarbiavimą, įgyvendinti naujas mokslo iniciatyvas tarptautinių projektų pavidalu.

Kęstučio Dijoko nuotraukos

AKADEMIJOS PULSAS | PASKIRTI Į PAREIGAS

Prorektorė mokslui ir studijoms

prof. dr. Jūratė NOVAGROCKIENĖ

Gimė Rygoje. 1971 m. baigė Vilniaus 23-iąją vidurinę mokyklą ir tais pačiais metais įstojo į Vilniaus universitetą. Tačiau dėl šeiminio aplinkybių studijas nutraukė ir 1975 m. įstojo į Vilniaus pedagoginio instituto (dabar – Vilniaus edukologijos universitetas) Istorijos fakultetą. 1980 m. jį baigė. 1983–1986 m. studijavo Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto aspirantūroje (dabar – doktorantūra), 1991–1992 m. baigė sociologijos ir politikos mokslų magistrantūros studijas Centriniam Europos universitete Prahoje. 1993 ir 1995 m. gilino žinias Aarhuso universitete Danijoje, 1994 m. – Swansea universitete (*Swansea University*) Anglijoje, 1996 m. – Briuselio laisvajame universitete (*Université Libre de Bruxelles*). 1996 m. balandžio mėn. Vilniaus universitete apgynė socialinių mokslų daktaro disertaciją „Partinės sistemos formavimasis ir vystymasis Lietuvoje“. 1997 m. buvo išvykusi stažuotis Thameso Valley universitete (*Thames Valley University*) D. Britanijoje, o 2004 m. – D. Britanijos karališkojoje gynybos akademijoje. 1980–1983 m. dirbo dėstytoja Vilniaus inžineriniame statybos institute (dabar – Vilniaus Gedimino technikos universitetas), 1993–2000 m. – Vilniaus universitete, 2000–2002 m. – Mykolo Romerio universiteto Politologijos katedros vedėja. Nuo 2002 m. dirba Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje: 2002–2010 m. – Mokslo centro Strateginių tyrimų centro vedėja, kartu ir Politikos mokslų katedros docente, 2010–2012 m. – Politikos mokslų katedros profesorė, 2012–2017 m. – Politikos mokslų katedros vedėja. Be to, 2013–2014 m. ir nuo 2017 m. – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos, Kauno technologijos universiteto, Klaipėdos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto konsorciumo Doktorantūros komiteto pirmininkė, 2011–2016 m. – Teisėjų etikos ir drausmės komisijos narė, Lietuvos mokslo tarybos ekspertė. Moka anglų ir rusų kalbas. Užaugino du sūnus ir dukrą.

APDOVANOTI

Už profesionalumą, iniciatyvą ir asmeninį indėlį kuriant Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos pedagoginę ir mokslinę veiklą einant Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos prorektorius pareigas

Gintautas SURGAILIS – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro vardine dovana

Išleidimo į atsargą proga už ilgametę pavyzdinę tarnybą, sumaniai ir profesionaliai vykdomas pavestas užduotis

vyr. srž. Darius VERBICKAS – Lietuvos kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“

Už ypatingą pasižymėjimą ir profesionalumą vykdant pavestas užduotis

srž. mjr. Bronius BASALYKAS – Lietuvos kariuomenės vado vardine dovana

Už profesionalumą, iniciatyvą ir indėlį organizuojant ir vykdant vienetų vertinimą Lietuvos kariuomenės Greitojo reagavimo pajėgų ir remiančiųjų vienetų lauko pratybų „Žaibo kirtis 2017“ metu

mjr. Aidas GICEVIČIUS – Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo viršininko padėka

Už sąžiningą, uolią ir nepriekaištingą tarnybą Lietuvos karo akademijoje:

plk. ltn. Valerijus ŠERELIS – Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana;

kpt. Povilas PIDKOVAS – Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana;

kpt. Artūras ŠEVELIOVAS – Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana;

kpt. Virginijus DUDZINSKAS – Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana,

kpt. Linas VENCKUS – Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana

Išleidimo į atsargą proga

vyr. srž. Paulius KYBARTAS – Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana

Pavasario sesijos rezultatų apžvalga

Mjr. Violeta PAKENIENĖ
Studijų skyriaus viršininkė

Atrodo, dar taip neseniai baigėsi 2016–2017 mokslo metų pavasario semestras, praūžė iškilminga pirmojo karininko laipsnio suteikimo ir diplomų įteikimo šventė. Ir štai vėl Rugsėjo 1-oji. It trumpai akimirkai prabėgus gaiviai vasarai, skambūs orkestro garsai pakvietė Lietuvos karo akademijos kariūnus ir bendruomenę paminėti Mokslo ir žinių dieną ir žengti į naujus mokslo metus.

Norėtusi mintimis sugrįžti į pavasario sesiją ir apžvelgti kariūnų pasiekimus mokslo srityje, pasidžiaugti jų gerais rezultatais, panagrinėti, kurgi sekėsi prasčiau.

Apskaičiavus kiekvieno būrio mokymosi rezultatų vidurkį paaiškėjo, kad geriausiai padirbėjo gynybos ir saugumo institucijų valdymą studijuojantys III kurso kariūnai (141-1 būrys). Jų vidurkis – net 8,775 balo. Labai nedaug atsiliko antrakursiai, studijuojantys tarptautinių santykių ypatumus (153-3 būrys). Jų bendras mokymosi įvertinimų vidurkis – 8,747 balo. Kiek sunkiau krimsti mokslo šaknis sekėsi modernių gynybos technologijų specialybės pirmakursiams (161-1 būrys). Jų vidurkis šią sesiją siekė tik 6,714 balo. Taip, jiems sunkiau, nes čia ir informacinės technologijos, ir matematika, ir mechatronika...

Kokie gi mokomieji dalykai pakišo koją ne vienam kariūnui, sutrukdė gauti didesnę stipendiją ir geresnį pusmečio įvertinimą. Daugiausia buvusių pirmakursių – net 7 – suklupo per informacinių technologijų egzaminą. Valstybės gynimo pagrindai ir karo topografija liko *terra incognita* 5, ryšiai – 3, filosofijos įvadas – 2 kariūnams, todėl jie taip pat neteko galimybės gauti didesnę

stipendiją. Tačiau apibendrinus galima pažymėti, kad pavasario semestras, palyginti su atitinkamu praėjusių mokslo metų laikotarpiu, buvo gerokai sėkmingesnis. Lygiai prieš metus buvo kur kas daugiau neišlaikiusių universitetinių studijų dalykų (pennai – 31, šiais – tik 14), taip pat ir karinio rengimo disciplinų (pennai – 32, šiais metais – 9) egzaminų.

O dabar apžvelkime kiekvieno kurso mokymosi ypatumus atskirai. Kaip jau buvo užsiminta, buvę pirmakursiai ir informacinės technologijos – nelabai suderinami – pažymių vidurkis siekia tik 5,385 balo. Ach, ta matematika... Ne, neišlaikiusių čia nebuvo, bet šio dalyko pažymių vidurkis – tik 5,667 balo. Taip pat būsimiems karininkams reikėtų pagilinti šiuolaikinės ginkluotės (vidur-

kis – vos 6,343 balo) ir valstybės gynimo pagrindų (vidurkis – 6,541 balo) žinias. Užtat lyderio ugdymas ir krašto apsaugos statutai išstudijuoti puikiai – vieni dešimtukai! Nepralenkiami pirmakursiai buvo ir fizinio rengimo srityje, t. y. iš visų kursų įvertinti geriausiai (vidurkis – 8,094 balo). Palyginti su rudens semestru, pirmakursių pažangumas pagerėjo – rudens semestrą buvo 7,419, o pavasario – jau 7,748 balo.

Antrakursiams sunkiausiai sekėsi gvildinti administracinės teisės pagrindus (vidurkis – 6,250 balo) ir filosofijos įvadą (vidurkis – 6,292 balo), bet visiškai neblogai jie išmano valstybės ir kariuomenės istoriją (vidurkis – 9,60 balo). Jokių sunkumų jiems nekilo ir studijuojant krašto apsaugos statusus (tik dešimtukai) bei lyderio ugdymo ypatumus (vidurkis – 9,706 balo). Antrakursiai pavasario semestrą taip pat baigė šiek tiek geresniu bendru įvertinimu nei rudens (pastarojo semestro pažymių vidurkis – lygiai 8 balai, o pavasario – 8,048 balo).

Trečiakursiams sunkiausias, pasirodo, Skandinavijos šalių saugumo studijos (vidurkis – 5,200 balo) ir karinė logistika (6,455 balo), bet labai gerai įvertintos krizių valdymo (vidurkis – 9,7 balo) ir Europos saugumo (9,75 balo) žinios. Bendras vidurkis – 8,465 (rudens semestro – 8,256) balo.

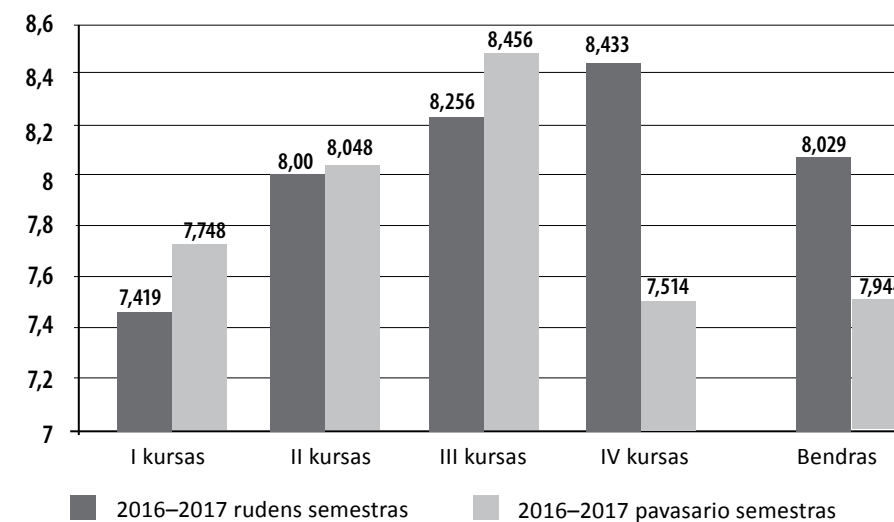
Ketvirtakursiai visą semestrą mokėsi tik karybos dalykų. Geriausiai jiems sekėsi perprasti mūšio mieste ypatumus (įvertinimų vidurkis – 8,021 balo), kiek prasčiau – gynybos ir puolimo modulius (vidurkiai atitinkamai – 7,021 ir 7,468 balo). Nepaisant to, praėjusių metų absolventų kvalifikacinio egzaminų įvertinimų vidurkis buvo pats aukščiausias nuo 2014 m. – 8 balai. Tiesa, vienas kariūnas jo neišlaikė, tačiau turės galimybę grįžti ir perlaikyti jį po metų.

Mokymosi rezultatai lemia ne tik stipendijos dydį, bet ir bendrą kariūno pažangos įvertinimą. Net 60 procentų galutinio įvertinimo sudaro vadinamasis mokymosi balas. Kiekvienas absolventas, pasirašęs pirmąją profesinės karo tarnybos sutartį, įgyja teisę į vienkartinę fiksuoto dydžio išmoką, kurios dydis priklauso nuo kariūno galutinio įvertinimo. Taigi, kiekvieną semestrą kariūnui suteikiama galimybė ne tik įgyti naujų žinių ir įgūdžių, bet ir padaryti mažą finansinę investiciją į ateitį.

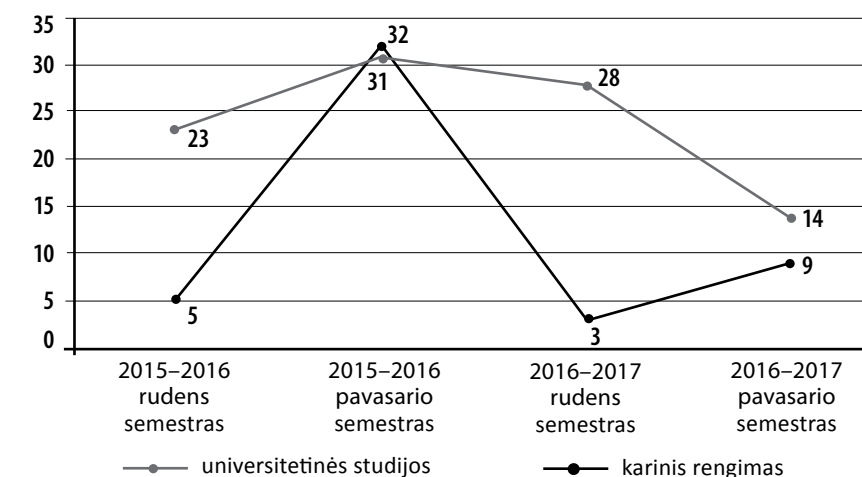

Kęstučio Dijoko nuotraukos

2016–2017 m. m. rudens ir pavasario semestrų kariūnų pažangumo rodikliai

2015–2016 ir 2016–2017 m. m. neišlaikytų egzaminų skaičius

Studijų pokyčiai ir iššūkiai

III kurso
krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ

Turbūt niekam ne paslaptins, kad Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (LKA) yra išskirtinė aukštojo mokslo institucija. Kariūnai – studentai čia mokosi 4 metus ir įgyja pasirinktos studijų programos bakalauro laipsnį, be to, tampa karininkais, būrių vadais. 3,5 metų skirta universitetinėms bakalauro studijoms ir pusmetis – karybai, kariūnai rengiami būrių vadais organizavus Būrio vado kovos kursą.

Akademijos vadovybė kartu su Krašto apsaugos ministerija ir kitomis saugumo ir gynybos institucijomis, siekdama nuolat ir tikslingai tobulėti, reaguodama į besikeičiančią situaciją Europos ir net pasaulio kontekste, taip pat krašto apsaugos aktualijas, pagal jos poreikius ir galimybes nuosekliai ir atsakingai rūpinasi kariūnų ugdymu, lavinimu, studijų kokybe, reikalingų įgūdžių formavimu.

Šiuo metu Lietuvos karo akademijoje siūlomos šios studijų programos:

- ➔ Gynybos technologijų vadybos (asmėnys, pasirinkę šią studijų programą, gali būti siunčiami studijuoti pagal universitetinių studijų programas į kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas – Lietuvos aukštąją jūreivystės mokyklą ir Vilniaus Gedimino technikos universitetą, kad įgytų jūrų pajėgų ar oro pajėgų karininko pirmąjį laipsnį ir atitinkamą universitetinį išsilavinimą);
- ➔ Tarptautinių santykių;
- ➔ Nacionalinio saugumo ir gynybos;

- ➔ Moderniųjų gynybos technologijų vadybos (studijos šiuo metu nevykdomos);
- ➔ Gynybos ir saugumo institucijų valdymo (studijos šiuo metu nevykdomos);
- ➔ Gynybos ir viešosios vadybos (iššėstėnės).

Daugiau informacijos apie studijų programų mokomuosius dalykus, grafikus ir tvarkaraščius galima rasti interneto svetainėje www.lka.lt, pasirinkus rubriką *Studijos ir karinis rengimas – bakalauro studijos* ir konkrečią studijų programą.

III kurse yra galimybė studijuoti pasirinktą specialybę pagal ERASMUS mainų programą kitų valstybių (Lenkijos, Čekijos, Austrijos, Bulgarijos, Vengrijos) akademijose. Be to, pagal dvišalę bendradarbiavimo sutartį kariūnai gali būti siunčiami pusmečiui studijuoti į vieną iš JAV arba Prancūzijos karo akademijų (daugiau apie mainų programas ir studijas užsienyje – kitame „Kariūno“ numeryje).

Kiekvienais metais kariūnams yra išskirtiniai – kupini nuotykių, įvairiausių įdomybių ir iššūkių, tačiau visas jų dėmesys ir laikas turi būti skirtas studijoms. Paprastai jie prasideda rugsėjo 1 d., išimtis – pirmakursiai, kurie mokslo metus pradeda liepos pabaigoje, iš karto po Priėmimo komisijos posėdžio. Mokomasi iki kitų metų rugpjūčio 1-osios. Tad kariūnų mokslo metai trunka 11 mėnesių (žiemos atostogos – 1 arba 2 savaitės – priklauso nuo to, kaip sudaryti grafikai).

Kariūnai siekia įgyti ne tik universitetinį išsilavinimą, bet ir tapti kvalifikuotais būrių vadais. Pažvelgus į dienotvarkę matyti, kad paskaitos vyksta nuo 8.15 iki 15.20 val., o visas šis laikas dar padalytas taip, kad jo užtektų savarankiškai mokytis, namų darbams ir skirtoms užduotims atlikti. Daugiausia jo tenka universitetinėms studijoms, bet yra ir karybos paskaitų.

Šiais metais įvykę pokyčiai sukėlė karštas ne tik kariūnų, bet ir dėstytojų, instruktorių, vadų ir vadovybės diskusijas. Diskutuota ir dėl pakitusios paskaitų trukmės. Abi pusės svarstė – gerai padaryta ar blogai. Vieni teigė, kad dabar bus

galima produktyviau dirbti. Ne taip greitai pavargsi, protas gaus atokvėpio, paskaitos bus ne tokios nuobodžios. Blogai? Ne! Vis dėlto svarstoma, kad per 45 min. nespėjama perteikti visos dėstomosios medžiagos, todėl ji labai sutrumpinama, nes stengiamasi viską, kas turėtų „tilpti“ į 1,5 val., aprėpti. Be to, nelieta laiko diskusijoms, kariūnai negali į jas įsitraukti, išsamiai išdėstyti savo nuomonės vienu ar kitu klausimu, kadangi dėstytojas pagal programą privalo pateikti visą numatytą mokomąją informaciją. Vis dėlto dar per anksti daryti konkrečias išvadas dėl šių pokyčių – į gera jie ar ne, kadangi procesas tik prasidėjo. Bet praėjus mokslo metams jau bus aišku, kaip kariūnai ir dėstytojai sugebėjo prisitaikyti prie naujosios tvarkos.

Pagal dienotvarkę nuo 15.20 iki 18.00 val. (skirtingomis savaitės dienomis skirtingiems kursams) vyksta dar ir karinis rengimas, fizinio pasirengimo tobulinimas ir vado lyderio ugdymas. Numatyti mokymai, paskaitos, praktinės pratybos, įvairūs užsiėmimai, kuriuose kariūnai gali atsiskleisti kaip asmenybės, tobulinti savo asmenines charakterio savybes, ugdyti individualius įgūdžius, puoselėti moralines vertybes.

Dėstytojams, karinio, fizinio ir lyderio ugdymo instruktoriams kompetencijos, žinių, noro tobulėti ir atsidavimo darbui tikrai netrūksta, tad jie tikrai pajėgūs parengti išsilavinusius, atsakingus ir pasirengusius garbingai atlikti savo pareigą karius. Kvalifikuotų, turinčių aukštą mokslo laipsnį ir pakankamai pedagoginio darbo patirties mokslo darbuotojų LKA taip pat užtektinai. Smagiausia – kad dėstytojai, unikalios asmenybės, savo turtinga gyvenimiška patirtimi mielai noru dalijasi su mumis. Nors jų mokymo metodai ir skirtingi, visi siekia, kad kariūnai dirbtų patys, lavintų kalbėjimo viešai įgūdžius, išmokyti rengti informatyvius pristatymus, gebėtų rinkti ir sisteminti medžiagą, ją planuoti, laisvai reikšti savo mintis žodžiu ir raštu. Jie visada pasiruošę padėti, teikti konsultacijas, dirbti su kariūnais uoliai ir kūrybiškai, paslaugiai ir lanksčiai. Ypač platus dėstytojų požiūris į esamą tvarką: jie supranta, kad kariūnai

mokosi ne tik universitetinių dalykų, kad turi ir kitų pareigų, karinio rengimo užduočių, tad visada lanksčiai pagal aplinkybes įvertins situaciją, ras kompromisą ir priims optimalų, abiem pusėms tinkamiausią, sprendimą.

LKA – vienintelė aukštoji mokykla Lietuvoje, kuri suteikia ir bakalauro laipsnį, ir karinę kvalifikaciją. Tačiau kariūnai, kad tai pasiektų, turi įdėti daug pastangų, turėti ryžto ir noro tapti profesionaliais kariais. Savo ruožtu Akademija jiems sudaro puikias sąlygas: mokymo ciklas suskirstytas pagal patogų grafiką taip, kad kariūnai įgytų pakankamai tiek karybos, tiek universitetinių dalykų žinių ir praktinių įgūdžių ir šios studijos vienos kitoms netrukdytų. Tad abiem aspektais gaunamas puikus bendras rezultatas – visapusiškas ir kokybiškas išsilavinimas.

II kurso
krn. Gabija GRYBYTĖ

Lietuvos karo akademija visada garsėjo studijų kokybe, gerais specialistais ir griežta tvarka. Tad čia stodama tikėjaisi įdomių mokslų ir kompetentingų dėstytojų. Pasirinkau mane sudominusią Nacionalinio saugumo ir gynybos studijų programą.

Pirmieji mokslo metai nebuvo labai įdomūs dėl paskaitų, kurios, mano nuomone, nėra reikalingos, norint įgyti socialinių mokslų bakalauro laipsnį, pvz., aukštosios matematikos. Nors, kaip teigta, visa tai – tik dėl bendrojo išprusimo (ar aukštosios matematikos žinios bus naudingos, sužinosime vėliau). Na, o dabar antrakursių universitetinių studijų tvarkaraštis jau gerokai patrauklesnis, paskaitos, patraukiančios savo turiniu, tikrai vertos dėmesio ir neabejotinai bus naudingos ateityje.

Nuo šių metų rugsėjo pirmosios

studijų organizavimo tvarka LKA pasikeitė. Dvi akademinės valandos buvo suskirstytos į 45 min. paskaitas, siekiant paskatinti kariūnus daugiau savarankiškai dirbti ir gilinti žinias. Kol kas sunku pasakyti, ar ši tvarka geresnė už buvusią, nes prisitaikyti prie naujovių beveik visada nelengva, be to, praėjus tiek mažai laiko, ir vertinti, ar atnešė geresnių rezultatų šie pokyčiai, dar per anksti.

Antro kurso kariūnų saviruošai skirta mažoka laiko, todėl atlikti visų namų darbų praktiškai neįmanoma. Iš dalies ši sistema skatina kariūną būti aktyvų, nes 1,5 val. truncančią akademinę paskaitą išklausti atidžiai nėra lengva. Tačiau pats studijų grafikas yra pernelyg įtemptas, o užduočių – gerokai per daug. Ar naujoji sistema pasiteisins, parodys karinių egzaminų rezultatai, tačiau dabar tenka prisitaikyti prie pokyčių.

III kurso
krn. Ignas PILKAITIS

Studijų organizavimo Karo akademijoje tvarka išties pasikeitė: paskaitos trunka 45 minutes, anksčiau – 1,5 valandos, pertraukos tarp jų – 10 minučių, o tiek laiko užtenka tik pereiti iš vienos auditorijos į kitą, visai kaip mokykloje. Tačiau, nors ir sunku prie jos priprasti, teks prisitaikyti, bet minusų ir čia galima paieškoti.

Sutrumpėjęs paskaitoms, dėstytojas priverstas per trumpesnę laiką išdėstyti medžiagą, bet dėl to jos tapo aktyvesnės ir įdomesnės, nes reikia intensyviau dirbti. O per pertrauką, kuri dabar trunka 10 minučių, vis tiek galima atsipalaiduoti, protišškai pailsėti, atsigerti vandens ir kitą paskaitą pradėti vėl šviesia galva. Dėl sutrumpėjusio paskaitų laiko studijų diena prabėga daug greičiau, o tai studentui visada yra privalumas.

Žinoma, negaliu nepaminėti ir dėstytojų kompetencijos. Beveik visi šiuo metu Karo akademijos dėstytojai yra tikri savo srities specialistai, tad dėl jų profesionalumo net neabejojama. Bet pasitaiko vienas kitas, kuris, net ir turėdamas pakankamą žinių bagažą, nesugeba sudominti kariūnų, nes yra pasirinkęs netinkamą mokymo metodą. Vis dėlto dauguma dėstytojų sėkmingai įtraukia į paskaitas auditoriją, skatina ją bendrauti, todėl mokomąją medžiagą kariūnams lengviau įsisavinti.

III kurso
krn. Viktorija ŠAUKLYTĖ

Karo akademijos studijų kokybę galima vertinti dvejopai. Viena vertus, tai puiki aukštojo mokslo institucija, kurioje organizuojamos įvairių – socialinių, humanitarinių ir tiksliausių – mokslo šakų studijos. Kiekvieno akademinio studijų dalyko dėstytojas turi savitą kariūnų mokymo metodiką. LKA ugdo įvairiapuses asmenybes, todėl skirtingi dėstytojų darbo principai leidžia kariūnams prisitaikyti ir patiems rasti savitą, kiekvienam labiausiai tinkantį mokymosi būdą. Tačiau, kita vertus, studijos LKA susideda ne vien iš universitetinių, bet ir iš karybos disciplinų, juk kariūnai čia rengiami ir kaip būsimi karininkai. Šių dviejų visiškai skirtingų krypčių dalykų neretai mokoma paraleliai. Ir tai dažnai daro įtaką kariūnų universitetinių studijų kokybei. Suderinti šias visiškai skirtingas mokslo kryptis dažnai yra tikras iššūkis ne tik kariūnams, bet ir dėstytojams, instruktoriams. Nors tai gana sudėtinga ir iš visų reikalauja daug pastangų, Lietuvos karo akademija ir yra ta vieta, kur mokomasi įveikti iškilusius iššūkius ir sunkumus. Juk būtent čia ugdomi geriausi iš geriausių.

„Kariška“ archeologinė praktika

Lietuvos karo akademijos ir Lietuvos edukologijos universiteto jungtinės programos „Istorija ir pilietinis ugdymas“ II kurso studentės Rūta VISOCKYTĖ ir Liucija URBONAVIČIŪTĖ, per šias vasaros atostogas atlikusios archeologinę praktiką, savo išspūdžiais sutiko pasidalyti ir su mūsų žurnalo skaitytojais, kadangi, jų žodžiais tariant, tai buvo „kariška“ praktika.

Paklausus, kaip įsivaizduojate archeologą, turbūt iš karto mintyse išskyla toks vaizdinys – žmogus, sėdintis ant piliakalnio su archeologo kastuvėliu ir

šepetėliu rankose. Iš tikrųjų archeologai, kaip ir kariai, sėdi „apkasuose“, t. y. iškasose, bet vietoj ginklo laiko šepetėlį, o jų pergale tampa ne laimėtas mušis,

o rasta senovinė moneta ar koks sudužęs puodas.

Šią vasarą ir mes tikėjome, kad randa panašaus, tačiau archeologija mums

atsiskleidė visai kitu kampu. Taip, šepetėlius gavome, bet nesėdėjome piliakalnio viršūnėje. Praktiką atlikome pačiame Vilniaus centre – dalyvavome ploto priešais Europos aikštę archeologiniuose tyrimuose. Bendravome su kitais specialistais, studentais, pasirinkusiais šią specialybę. Objekte, kuriame dirbome, buvo atkasta įvairių laikotarpių mūrinių pastatų pamatų, pusrūsių, sudegusio medinio gyvenamojo namo liekanų. Tačiau ši praktika nebuvo tiesiogiai susijusi su kasinėjimais. Mūsų užduotis buvo tvarkyti ekshumuotus Antrojo pasaulinio karo vokiečių karių palaikus, atvežtus iš Šiaulių rajone rastų kapaviečių.

Šie palaikai buvo palaidoti labai drėgnose vietose, todėl nuo jų pirmiausia reikėjo nuvalyti, o kartais net nugramdyti žemę ir paruošti tolesniems antropologiniams tyrimams, taip pat nustatyti kaulų pakitimus, pavyzdžiui, ar galūnės nebuvo amputuotos.

Ten dirbome dvi savaites, todėl matėme pačių įvairiausių radinių – nuo batuose gerai išsilaičiusių kojinių, skeveldros perskrosto šalmo ar kaukolės iki amputuoto blauzdikaulio ir įvairių spalvų apnašomis, kurios vėliau bus tiriamos chemijos laboratorijose, padengtų kaulų. Kaulai buvo labai trapūs, todėl dirbti reikėjo ypač atsargiai.

Sutvarkyti griaučiai toliau yra tiriami ir paskui perlaidojami. Vokietijos ambasada finansuoja šiuos tyrimus ir palaikų perdavimo artimiesiems procedūras. Beveik visi palaikai buvo atpažinti pagal karių žetonus, todėl artimieji galėjo parsivežti juos į gimtinę. Neatpažinti palaikai paprastai perlaidojami artimiausiose karių kapinėse, šiuo atveju jie buvo rasti Šiaulių rajone, todėl, atlikus tyrimus, bus perlaidoti Klaipėdos vokiečių karių kapinėse.

Nors ši praktika buvo šiek tiek varginanti, labai džiaugiamės galėjusios savo rankomis prisiliesti prie istorijos. Pamatėme kitą archeologijos pusę, o tai – tikrai vertinga patirtis, padedanti ugdyti kantrybę ir sukėlusį galybę apmąstymų karo tema. Kariai, kadaise išvykę iš gimtosios šalies ir žuvę kaudamiesi savo kariuomenės gretose, galbūt pagaliau grįš namo arba bus garbingai palaidoti šalia bendražygių. Džiaugiamės, kad prie šio garbingo darbo galėjome prisidėti ir mes.

AKADEMIJOS PULSAS | PASKIRTI Į PAREIGAS

Viršininko pavaduotojas
lyderio ugdymui

**plk. Devis
MARTUSEVIČIUS**

Gimė 1969 m. vasario 24 d. Kaune. Užaugo Birštone, mokėsi Birštono vidurinėje mokykloje. 1987 m. įstojo į Armavyro aukštąją karo lakūnų mokyklą, 1991 m. ją baigė. 1996 m. mokėsi Eskadrilės karininkų mokykloje JAV, 1998 m. baigė Skrydžių saugos karininkų kursų Prancūzijos skrydžių saugos institute, 2002 m. – Oro pajėgų vadų ir štabų koledžą JAV ir įgijo magistro laipsnį, 2013 m. – Aukštesniuosius vadų kursus Baltijos gynybos koledže. 1992 m. pradėjo tarnauti lakūnu Lietuvos karo aviacijoje (KOP). 1993–2001 m. tarnavo KOP Šiaulių aviacijos bazėje, 2002–2004 m. buvo šios bazės vadu. 2004–2007 m. tarnavo NATO Oro komponento štabe Ramšteine, Vokietijoje, 2007–2014 m. – KOP štabo A3/5 viršininkas, 2014–2015 m. – Lietuvos kariuomenės Skrydžių saugos departamento direktorius, 2015–2017 m. – KOP štabo viršininkas. Moka anglų ir rusų kalbas, vedęs, užaugino sūnų.

Politikos mokslų katedros vedėjas

**doc. dr. Giedrius
ČESNAKAS**

Gimė 1984 m. sausio 5 d. Panevėžyje. 2003 m. baigė 18-ąją vidurinę mokyklą (dabar – „Minties“ gimnazija) ir įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetą, jame baigė bakalauro, magistro ir doktorantūros studijas. 2014 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją „Energetikos ištekliai Rusijos užsienio politikoje Baltarusijos ir Ukrainos atžvilgiu (2000–2012)“. 2015 m. buvo apdovanotas Lietuvos mokslų akademijos už geriausią jaunojo mokslininko tyrimą humanitarinių ir socialinių mokslų srityse. Dirbo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje, taip pat Vytauto Didžiojo universitete lektoriumi, Energetinio saugumo tyrimų centro jaunesniojo mokslo darbuotoju, vėliau – Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto prodekanu. Nuo 2017 m. dėsto Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Moksliniai straipsniai publikuoti Lietuvos ir užsienio recenzuojamuose mokslo žurnaluose, 2017 m. analitinis straipsnis apie Rusijos energetinę geopolitiką ir Astravo AE poveikį – viename didžiausių JAV analitinių centrų *Atlantic Council*.

Vadybos katedros vedėjas

**prof. dr. Mantas
BILEIŠIS**

Gimė 1983 m. lapkričio 11 d. Vilniuje. 2002 m. baigė Vilniaus Salomėjos Nėries gimnaziją ir įstojo į Mykolo Romerio universitetą. 2006 m. baigė viešojo administravimo bakalauro, 2008 m. – aplinkos apsaugos politikos ir vadybos (viešojo administravimo studijų kryptis) magistro studijas. 2008–2012 m. studijavo Mykolo Romerio universiteto doktorantūroje. 2012 m. apgynė daktaro disertaciją „Institucinis Vyriausybės veiklos aspektas Lietuvos viešajame valdyme“ ir įgijo vadybos ir administravimo mokslų daktaro laipsnį. 2014–2015 m. dirbo Mykolo Romerio universiteto Viešojo administravimo magistro studijų programos komiteto pirmininku, 2015–2017 m. – šio universiteto Viešojo valdymo inovacijų laboratorijos vadovu. Nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. paskirtas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Vadybos katedros vedėju. Mokslinių interesų sritys: tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir konfliktai, viešojo administravimo reformos.

Karo akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičieliūnas

Krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas

Prisiekėme Tėvynei

Lietuvos karo akademijos viršininko brg. gen. Algio Vaičieliūno kalba kariūnų priesaikos dieną

Gerbiamieji kariūnai!

Šiandien jūsų gyvenime įvyks kardinalus pokytis – jūs išstarsite priesaikos savo valstybei žodžius ir taip visam gyvenimui juos sutapatinsite su garbės žodžiu. Priesaika, duotas žodis yra vienas svarbiausių vidinių ryšių, nuo kurių priklauso bendrasis valstybės gėris. Ją galima palyginti su pamatais, be kurių pastatas tiesiog sugriūtų.

Yra daug būdų įprasminti savo gyvenimą. Ir renkamės juos kiekvienas laisvai ir sąmoningai apsisprendami. Jūsų pasirinkimas prisiekti Lietuvos valstybei ir tapti karininkais yra labai garbingas, sunkus ir visą gyvenimą trunkantis kelias. Todėl iš visų priesaikų svariausia ir egzistenciškai vertingiausia yra būtent kario priesaika, nes ji brangiausiai kainuoja – karys duoda žodį paaukoti gyvybę, jei Tėvynei to prireiktų.

Iki šiol jūsų vaikystės patirtys augino jus kaip žmones – dorus ir pilietiškus. Na, o studijos Lietuvos karo akademijoje augins kaip kariuomenės lyderius, tu-

rinčius ne tik išmanyti karybos strategijas, bet ir jausti tautos saugumo poreikį, vesti žmones į taikesnį rytojų.

Jūs, gerbiamieji kariūnai, turbūt ne nenumanote, kiek svarbių barjerų siekdami pirmojo karininko laipsnio JAU įveikėte: sėkmingai perėjote atranką ir įstojote į Karo akademiją, ką tik baigėte Bazinį kariūno kursą ir, svarbiausia, nepalūžote, nes būtent šio kurso metu jums pirmą kartą teko patirti nelengvą kario dalią, iš arčiau susipažinti su karinio rengimo ypatumais.

Jau vien jūsų siekis tapti karininkais yra ypač jaudinantis ir sveikintinas. Tačiau sakoma, kad tikslas be plano yra tik noras. Jūs norite tapti karininkais, o mes, Karo akademijos personalas, turime planą, kaip tai padaryti. Užtikrinu jus, kad bendromis pastangomis mes tai padarysime, nes esame neįveikiami ir galime padėti jums pasiekti visus tikslus. Nes būtent jūs, mieli kariūnai, esate Akademijos gravitacijos centras, tad

viskas čia daroma dėl kokybiškesnių ir geresnių jūsų studijų.

Gerbiamieji kariūnai, šiandien aš linkiu jums drąsos, nes drąsa – tai nesibaigiantis ryžtas, o didžiausias savo svajones įgyvendina tik užsispyrimo ir drąsos nepasiduoti nestokojantys žmonės. Taip pat linkiu jums didelio noro tapti tikrais savo srities žinovais, lyderiais, o to galėsite pasiekti tik atsiskleisdami kaip asmenybės, įsiklausydami į savo prigimtį ir mokėdami ja vadovautis.

Tapę uniformuotais valstybės piliečiais, atminkite – buvusių karininkų nebūna – jais tampama visam gyvenimui, nes, tardamas priesaikos žodžius, kiekvienas jų susitapatina su žodžiu, garbės žodžiu, o jį pažeidęs – susinaikina kaip asmenybė. Linkiu, kad jums to niekada nenutiktų.

Sveikinu jus ir jūsų šeimos narius šia svarbia jums ir mums proga. Tegul šiandien pradėtas kelias būna lengvas, tiesus ir teisingas!

Augustina SRIUBIŠKYTĖ

Šių metų liepos 25 dieną į Bazinį kario kursą Lietuvos kariuomenės Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke išvyko 69 jaunuoliai, iš jų – 7 merginos. Sėkmingai baigę septynių savaičių išbandymą Rukloje, 62 kariūnai įgijo pradinį karinį pasirėngimą. 18 (iš jų – 3 merginos) pasirinko nacionalinio saugumo ir gynybos studijas, 18 (iš jų – 1 mergina) – gynybos technologijų vadybą, 26 (iš jų – 3 merginos) – tarptautinių santykių studijų kryptį.

Rugsėjo 23 dieną per iškilmingą rikiuotę Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos rikiuotės aikštėje 45

pirmo kurso kariūnai prisiekė ištikimai tarnauti Lietuvos valstybei, 17 kariūnų kario priesaiką yra davę anksčiau. Šventėje dalyvavo krašto apsaugos viceministras V. Umbrasas, Karo akademijos viršininkas brg. gen. A. Vaičeliūnas, Lietuvos kariuomenės Ordinariato apaštalinis administratorius arkivyskupas metropolitas G. Grušas, Akademijos bendruomenė, kariai, kariūnai, joje besisvečiuojantys Vokietijos, Gruzijos, Latvijos, Ukrainos, Danijos ir Estijos karo akademijų atstovai ir pirmakursių artimieji.

Mokomojo pulko instruktorių išrinktam geriausiai Bazinį kario kursą baigusiam kariūnui Povilui Masioniui buvo suteikta teisė pabučiuoti Karo akademijos

vėliavą visų prisiekiančiųjų vardu.

Kariūnus pasveikino krašto apsaugos viceministras V. Umbrasas ir Karo akademijos viršininkas brg. gen. A. Vaičeliūnas, palinkėjo jiems stiprybės, ryžto ir užtikrintumo einant pasirinktu keliu. Arkivyskupas G. Grušas palaimino pirmakursius ir taip vainikavo ceremoniją.

Pasibaigus šventinei rikiuotei, pirmo kurso kariūnų artimieji buvo pakviesti apsilankyti Karo akademijos ramovėje, kur buvo pristatoma akademinė veikla ir studijos, ir užduoti visus rūpimus klausimus vadovybei. Norintys galėjo apžiūrėti Kariūnų batalioną, muziejų ir taip susipažinti su Akademijos aplinka iš arčiau.

Kęstučio Dijoko nuotraukos

Priesaikos tekstas

AŠ, POVILAS MASONIS,
BE IŠLYGŲ PRISIEKIU:

IŠTIKIMAI TARNAUTI LIETUVOS
RESPUBLIKAI,

NEGAILĖDAMAS JĖGŲ IR GYVYBĖS GINTI
LIETUVOS VALSTYBĖ, JOS LAISVĘ IR
NEPRIKLAUSOMYBĘ,

SĄŽININGAI VYKDYTI LIETUVOS
RESPUBLIKOS KONSTITUCIJĄ, ĮSTATYMUS
IR SAVO VADŲ ĮSAKYMUS,

SAUGOTI VISAS MAN PATIKĖTAS
PASLAPTIS.

PASIŽADU BŪTI DORAS IR GARBINGAS
LIETUVOS KARYS.

TEPADEDA MAN DIEVAS.

Po iškilmingos ceremonijos prie prezidentūros LKA XXIV absolventų laida

Priekyje iš dešinės: geriausias LKA absolventas lt. Paulius Baršauskas su kardu, LKA viršininkas brg. gen. Algis Vaičeliūnas, švietimo ir mokslo ministrė Jurgita Petrauskienė, prof. Vytautas Landsbergis, Lietuvos kariuomenės vadas gen. lt. Jonas Vytautas Žukas, Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis

2017 m. rugpjūčio 1 d. Vilnius, Simono Daukanto aikštė

Bazinis kario kursas: vertingos pamokos ir nepamirštami įspūdžiai

Liepos 25-osios pavakarę į Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomąjį pulką atvyko kupini lūkesčių ir trokštantys naujų iššūkių šiųmečiai pirmakursiai, kad išeitų Bazinį kario kursą (BKK), kurio pagrindinis tikslas – suteikti kariui (kariūnui) kuo daugiau pradinių žinių, reikalingų tolesnėje tarnyboje, pradėti formuoti jo individualius įgūdžius ir lavinti komandinio darbo gebėjimus. Kaip visada, tikėtasi, kad LKA atrankos komisijos, vėliau – medicinos ekspertų atrinkti jaunuoliai įrodys, jog yra verti čia studijuoti ir toliau gilinti žinias, nes visus juos vienija bendras siekis – tapti karininkais lyderiais.

Ir štai po 7 savaites trukusio BKK, sustiprėję ne tik fiziškai, bet ir morališkai, jie, būsimi Lietuvos kariuomenės būrių vadai, grįžo iš Ruklos, įgiję vertingos patirties ir žinių ir kupini ryškiausių įspūdžių.

Krn. Ernestas MOLIS

Esu pirmakursis. Man 19 metų. Atvykau iš Eišiškių, mažo miestelio prie Lietuvos ir Baltarusijos sienos. Šiais metais baigiau Eišiškių gimnaziją. Daug kuo domiuosi. Laisvalaikį dažniausiai leidžiu sportuodamas arba padėdamas tėvams. Apie Lietuvos karo akademiją sužinojau iš savo draugo, kuris čia studiuoja. Mane ši aukštoji mokykla labai sudomino, todėl 2016 m. gruodžio mėnesį nusprendžiau pabandyti atlikti profesinio tinkamumo testą. Sunkumų nekilo, nes buvau gerai pasirengęs fiziškai. Šį testą sudarė daug visokiausių užduočių pretendentų protinėms ir fizinėms savybėms, lyderiavimo įgūdžiams patikrinti. Sėkmingai įveikęs profesinio tinkamumo testą, gavau siuntimą į Karinę medicinos ekspertizės komisiją (KMEK). Truputį baiminausi, nes galvojau, kad koją gali pakišti regėjimas, bet viskas baigėsi gerai. KMEK atsakymas buvo teigiamas.

Praėjo daug laiko nuo tada, kai gavau šios komisijos sprendimą, artėjo valstybiniai egzaminai. Visus juos išlaikiau gerai, atėjo metas pildyti prašymus studijuoti šalies aukštosiose mokyklose. Užpildžiau tik vieną, jis ir buvo nusiųstas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai.

Rodos, liepos 13 d. paskambino... Pakėliau ragelį ir, skambinusiam prisistačius, supratau, kad „papuoliau“, bet nežinojau, džiaugtis man ar jaudintis... Jis mane informavo apie Bazinį kario kursą, kuris vyks liepos 25 d., po Priėmimo komisijos posėdžio. Baigęs kalbėti su LKA atstovu atsisėdau ant lovos ir susimąščiau. Praėjo gal kokia valanda, kol suvokiau, kad man labai pasisekė: pasiekiau savo tikslą, gavęs šansą mokytis (tarnauti) tokioje garbingoje mokslo institucijoje.

Per tas kelias likusias dienas iki BKK turėjau susiruošti (daiktų sąrašas buvo pateiktas LKA interneto svetainėje). BKK išvakarėse pradėjau truputį jaudintis, laimė, tam laiko mažai buvo likę – išaušo jaudulio ir džiaugsmo pilna liepos 25-oji. Reikėjo atvykti 10 val., bet aš prie Akademijos buvau jau 8.30. Priėmimo komisijos posėdis praėjo gerai. Iš karto po jo nuėjome pasiimti uniformų ir ekipuotės, o vakarop išvykome į Mokomąjį pulką Rukloje. Tą dieną prasidėjo Bazinis kario kursas.

Dabar pasistengsiu papasakoti ir apie patį kursą, ir kaip aš, niekada nieko bendro su kariuomene neturėjęs, jaučiausi.

Atvykę į Ruklą išlipome iš *unimogo*. Mus pasitiko seržantai, kurių veidai atro-

dė taip, lyg jie norėtų nedelsiant visus suguldyti ant žemės daryti atsispaudimų, ir nuvedė į valgyklą. Maisto buvo užtekinai ir viskas skanu. Pirmąsias 4 dienas gyvenome kareivinėse, vėliau persikraustėme į palapinių miestelį. Kur buvo geriau? Manau, palapinėse, kuriose gyvenome po penkis. Kiekvieną rytą darydavome mankštą.

Ką galiu pasakyti apie BKK? Pasirodo, jis ne toks ir sunkus. Sunkiau buvo morališkai negu fiziškai gal dėl to, kad mano fizinis pasirengimas gana geras. Tik teko atlaikyti nemažą psichologinį spaudimą. Kiekvienas seržantas, grandinis ir kiti vadai mus nuolat kontroliavo ir tikrino, bet kartu daug ko išmokė: naudotis ginklais, pirmosios medicinos pagalbos, taktikos būdų ir daugybės kitų dalykų, kurių nebūtume išmokę būdami civiliais. Be to, dalyvavome šaudymo, granatų mėtymo, taktikos ir daugelyje kitų pratybų.

Apibendrinamas galiu pasakyti, kad šis kursas man tikrai buvo labai naudingas. Be jau minėtų dalykų, išmokau sukaupti ryžtą, valią ir nepasiduoti, visur pirmiausia matyti tai, kas pozityvu. Trumpai sakant, kariuomenė – geriausia gyvenimo mokykla!

Krn. Sandra STATKUTĖ

Esu Durbės mūšio kuopos kariūnė, baigusi Prezidento Jono Žemaičio gimnaziją ir jau susipažinusi su kariuomene. Per 4 metus Lietuvos šaulių sąjungoje įgytos žinios Bazinio kario kurso metu man suteikė daugiau pasitikėjimo.

Būdama 16-os, padrąsinta šeimos narių ir kolegų, nutariau pabandyti atlikti profesinio tinkamumo testą Lietuvos karo akademijoje. Ir man pavyko! Išlaidavusi valstybinius egzaminus, sulaukiau atsakymo iš LKA, kad esu atrinkta.

Liepos 25 d. pavakare mus, perėjusius visus atrankos etapus pirmakursius, atvažiavusius į Jonušo Radvilos mokomąjį pulką „Unimog“ sunkvežimiais, pasitiko 8 seržantai rimtais veidais. Keletą dienų miegoję kareivinėse patogiose lovoose, buvome perkelti į palapinių miestelį. Daugelis sunerimo: koks gi bus tas gyvenimas beveik lauko sąlygomis? Bet netrukus apsipratome, pamatėme, kad ir palapinės turi savo privalumų. Pavyzdžiui, nereikia tvarkyti kuopos patalpų, nes jų tiesiog nėra.

Pirmąsias savaites Mokomajame pulke vyko paskaitos ir intensyvios rikiuotės pratybos. Kadangi, kaip minėjau, Šaulių sąjungoje jau buvau daug ko išmokusi, padėdavau kolegoms, o kartais paslapčia net leisdavau sau pamiigoti.

Iš pradžių laikėme rikiuotės, vėliau – ginklo valdymo testus, po jų laukė savaitė šaudykloje. Ir noriu pasakyti, kad ta savaitė, kai kiekvieną rytą bėgdavome arba sparčiai žygiuodavome iki šaudyklos, buvo viena įdomiausių, žinoma, neskaitant *keturpario* (keturias paras trukusių pratybų). Joje šaudėme ne tik iš automatinio ginklo G-36 KA4, bet ir iš kulkosvaidžio FN MAG. Bet didžiausią įspūdį man paliko kovinių granatų mėtymo pratybos. Vis dėlto laikant granatą su ištrauktu žiedu apima šiek tiek šurpukas jausmas, nes žinai, kokie būna padariniai, kai ji sprogs. Taigi, mes galėjome išbandyti tai, ko negali paprasti civiliai. Ir nemokamai! Tik tam reikia pasiryžimo ir drąsos.

Manau, nė vienas kariūnas nepamirš pirmųjų žygių į miškus ir įtempto maratono, Gaižiūnų poligono instruktorių praminto „velnio ratais“. Ristis žemyn, ropoti, šliaužti į kalną 4 ratus per patį dienos karštį! Visa tai mums tapo tikru išbandymu. O pasidžiaugti galiu tuo, kad po šių „ratų“ tikrai visi išmoko judėti įvairiais būdais, ypač šliaužti.

Likusias dvi savaites iki *keturpario* mokėmės orientuotis ir taktiškai veikti vietovėje. Kadangi dar iki studijų LKA aktyviai dalyvavau pėsčiųjų žygiuose, kariūnų orientaciniai žygiai po sunkesnių pratybų man buvo tarsi atgaiva. Antrosios nakvynės miške dauguma

Netrukus išmokome veikti atšiauresnėmis sąlygomis, žvarbus oras privertė galvoti, kaip greičiau sušilti ir išsidžiovinti uniformą. Didžiausias džiaugsmas būdavo, kai vietoj sausųjų davinų atveždavo karšto maisto. Kai kada apskritai jo pritrūkdavo, bet taip, matyt, buvo sumanyta. Nežinau, kaip kitiems kariūnams, bet man pasirodė, jog po sunkios dienos miegoti po atviru dangumi, kad ir lyjant, – pasakiška.

O labiausiai patiko trečioji naktis, praleista pačių išsikastuose apkasuose. Tą naktį pagaliau nustojo lyti!!! Baigusi maskuoti apkasą, iškart šokau į miegmaišį ir, kojas šiek tiek užsikėlus ant brustvero, po atviru dangumi, budint kolegoms, saugiai išsimiegojau. Ryte atsikėlę suvokėme, kad kursas jau beveik baigtas.

Instruktoriai pasistengė, kad paskutinė naktis taptų įsimintiniausia. 20.00 kuopos vadas pranešė, kad žygiuosime į stovyklą. Niekas nepatikėjo, nes iki jos – daugiau kaip 3 km... Be to, per tris paras spėjo gerai prilįti, pažliugusios visos proskynos (nekalbant jau apie tai, koks turėjo būti *Šlovės takas*). Net penkias su puse valandos ėjome per pelkes. Nesakyčiau, kad buvo lengva, bet pasitaikė ir linksmybų momentų, kai tekdavo klampoti įsmukus net iki pusės (o dar kai aš „labai aukšta“ – tik 160 cm). Bendromis jėgomis įveikė sunkumus ir vis dar netikėdami, kad pasiekėme žygio tikslą, priartėjome prie Mokomojo pulko. Antrą valandą nakties pagaliau išėjė iš pelkių, mes tikrai ten atsidūrėme. Manydami, kad visi sunkumai jau baigėsi, apsidžiaugėme. Padėjė ginklus į saugyklą, nužygiavome prie palapinių miestelio. Bet, galima sakyti, tik pažvelgė į palapines, turėjome tęsti žygį. Vėl patraukėme į mišką. Tai man asmeniškai buvo sunkiausia akimirka ir, manau, ne man vienai. Daugumos nuotaika krito, pamačius „namus“, bet į juos net neužėjus.

4.30 val. pasiekėme *Šlovės taką*. Pamiiegoję pusantros valandos kėlėmės, nes laukė paskutinė užduotis. Ryte buvo tik 4 laipsniai šilumos, tad apsilvilti kiaurai peršlapusią uniformą tapo tikru iššūkiu. Nors po 4 parų buvome išsekę, iš kažkur atsirado jėgų *Šlovės takui* šturmuoti.

Štai tokį, matyt, dar ilgai prisiminsiu šį kupiną išbandymų *keturparį*.

laukė vien dėl to, kad po jos turėjome vykti į Karo akademiją dalyvauti Rugsėjo 1-osios šventėje. Tai suteikė stiprybės, padėjo lengviau įveikti sunkumus.

Gavę vieną laisvą dieną šiek tiek atsigavome ir pasiruošę grįžome į Ruklą. Prasidėjo ilgai lauktas, visą kursą vainikuosiantis *keturparis*.

Po 7 savaitžių oras visiškai pasikeitė. Padvelkė artėjančiu rudeniu, tris paras ištiesai lijo. Ir taip sunki žygio ekipuotė tapo dar sunkesnė. Rytais išžygiuodavome vis į kitą pratybų vietą. Miego mažoka, tik 4 valandos... Bet juk niekas ir nesakė, kad bus lengva. Kiekvienas žinojome, kur einame.

Priekyje –
plk. Devis Martusevičius

Krn. Nerijus ABRASONIS

Liepos 25-ąją aš, krn. Nerijus Abrasonis, pilnas jėgų ir noro mokytis, energingas ir motyvuotas, atvykau į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Priėmimo komisijos posėdį, o po jo su nauja pirmakursių laida išvykau į Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomąjį pulką Rukloje išeiti Bazinio kario kurso (BKK).

Bet iš pradžių, nenuklysdamas toli nuo temos, truputį papasakosiu apie save ir kaip aš čia atsidūriau.

Gimiau ir užaugau Kauno rajone, Giraitėje. Kaip nemažai Lietuvos jaunuolių, domėjausi mūsų kariuomene. Dėl to ir mamos paskatintas įstojau į Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų

mokyklą (dabar – licėjus). Ten įgijau karybos ir teisės pagrindus, kurie ir padėjo man galutinai apsispręsti, kur norėčiau studijuoti ir save realizuoti.

Taigi, grįžkime prie BKK. Kaip minėjau, su kariuomene susipažinau dar licėjyje. Viskas, ko ten išmokau, vienaip ar kitaip man paskui padėjo įvairiausiose situacijose, todėl ir BKK nesijaučiau visiškai „žalias“ ar ne ten pataikęs. Tad buvau visiškai įsitikinęs savo sprendimo teisingumu – žinojau, kur papuoliau, žinojau, kad bus nelengva, žinojau, kad jokie sunkumai manęs nesustabdys. Nemeluosiu, buvo akimirku, kai būdavo taip sunku, kad norėjosi į viską numoti ranka, pasiduoti ir išvykti. Galvoje imdavo sukiotis keistos mintys, neleidžiančios aiškiai mąstyti. Tačiau tada prisimindavau, dėl ko čia atėjau ir,

svarbiausia, kad manimi tiki, manęs laukia, mane palaiko šeimos nariai. Labai džiaugdavausi savaitgaliais su jais susitikęs. Manau, kad šilti prisiminimai šiomis akimirkomis man teikdavo stiprybę. Užtekdavo sau mintyse pasakyti: „Šeima laukia. Pirmyn!“ ir pasidarydavo lengviau. Žinojau, kad artimieji visada mane palaikys, todėl tikėjau šiais žodžiais ir judėjau pirmyn.

Vienas įsimintiniausių BKK išbandymų – vadinamieji „velnio ratai“. Mums reikėjo kumščiais įsiremus į žemę nuropti tam tikrą kelio ruožą, šliaužti į statų kalną. Po to net atrodė, kad nebegali orientuotis. Ir galiausiai, kai jau pradedi nesigaudyti kur esąs, ritiesi nuo šlaito apsikabinęs mylimą ginklą.

Čia mane labai nustebino panelių ištvėrmė. Pripažįstu, buvo tikrai gerai fiziškai pasirengusių merginų, kurioms BKK turbūt buvo lengviau įveikti nei man.

O paskutinę naktį, matyt, prisiminsiu visą gyvenimą. Ji buvo tarsi pragaras. Mes šešias valandas numatytu maršrutu į stovyklavietę bridom per pelkes. Iš pradžių buvo juokinga, kai kiti klimpo, kol pats iki bambos nesulindau. Tikrai buvo labai sunku ką nors žiūrėti ir orientuotis, todėl tik apsidžiaugdavau, kai šalia einantys kolegos padėdavo atsistoti ir tęsti kelionę.

Tą naktį miegojome nei daug, nei mažai – visą valandą. Kai atsibudom,

buvo labai šalta, tačiau žinojom, kad išbandymų pabaiga jau čia pat, todėl stengėmės vienas kitą išjudinti ir kuo geriau pasirengti *Šlovės takui*.

Nuovargį didino ne tik neįprastas fizinis krūvis, bet ir psichologinis spaudimas. Dėl jo ir stresinėse situacijose darėme daugiau klaidų. Tačiau, manau, net ir tokiomis sąlygomis labai svarbu į viską žiūrėti pozityviai, nes neigiamos emocijos tikrai nepadės. Jeigu padarei klaidą, ją pripažink ir judėk pirmyn. Jeigu nesugebėsi nusiteikti pozityviai, sunku bus rasti jėgų žengti į priekį, pasitikėti savimi.

Per BKK man buvo labai svarbu veikti drauge su kitais. Esu labai laimingas, kad įgijau tikrai gerų draugų, kuriais galėjau visiškai pasikliauti, prašyti pagalbos, kai būdavo sunku. Nemanau, kad be kolegų paramos būčiau įveikęs visus sunkumus. Šiame etape stengiausi kilusius iššūkius priimti kaip galimybę tobulėti ir įgytas žinias panaudoti tolesnėje tarnyboje.

Apibendrinamas BKK galėčiau drąsiai pasakyti, kad tai – labai svarbi ir naudinga patirtis mano ateičiai. Supratau, jog nebūtina bandyti visus gyvenime kilusius sunkumus įveikti vienam, kad visada galima rasti draugų, kurie nedvejojami išties pagalbos ranką. Svarbiausia – žinoti, dėl ko čia atėjai, tada niekas nesutrukdys pasiekti tai, ko nori ir apie ką svajoji.

Krn. Povilas MASIONIS

Kaip buvęs šauktinis norėčiau pa-lyginti dvejus bazinius (kario ir kariūno) kursus, kuriuose teko dalyvauti.

2016 m. spalio 3 d. pradėjau devy-nių mėnesių tarnybą Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotajame pėstininkų batalione. Bazinis kario kursas tada truko aštuonias savaites, vadinasi, savaitę ilgiau nei Lietuvos karo akademijos kariūnams rengiamas bazinis kursas Lietuvos kariuomenės Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad batalione organizuotas Bazinis kario kursas, nors ir ilgesnis, tikrai nebuvo sunkesnis ir nepareikalavo daugiau pastangų, psichologinės ir fizinės stiprybės nei kariūnams skirtas.

Septynių savaitių bazinis kariūnams skirtas kursas buvo „suspaustas“, o kiekviena jo diena – aktyvi ir kupina išbandymų. Beje, norėčiau pabrėžti, kad tarnaudamas šauktiniu turėjau puikias gyvenimo sąlygas – gyvenau kareivinėse, kur patogū rūpintis savo higiena, tad šiuo atžvilgiu tarnyba buvo gerokai

lengvesnė nei Mokomajame pulke, kur kareivinėmis galėjau pasidžiaugti tik dvi paras, o likusias savaites gyvenau lauko stovyklavietės palapinėje arba miške.

Dėl universalaus kario rengimo modelio norėčiau pagirti Algirdo batalioną. Žinoma, tai vienas geriausių Lietuvos kariuomenės kovinių dalinių, todėl per tas aštuonias savaites karybos dalykų ten išmokau daugiau nei per bazinį kariūnams pritaikytą kursą, kuris skirtas ne universaliam kariui rengti, o jo psichologijai ir motyvacijai tarnauti savo valstybei patikrinti. Juk suprantama, kad jau pats kelias link karininko priesaikos yra natūrali atranka, pirmieji žingsneliai, itin svarbūs asmens dvasiniam išbandymui ir apsisprendimui, siekiant įsitikinti, ar tikrai esi tas, kuo dediesi.

Visi instruktoriai, kurie rengė mane ir ginklo brolius, buvo aukšto lygio, puikiai išmanantys savo darbą, karių mąstyseną profesionalai. Niekada jie nebuvo abejingi – galėjau kreiptis bet kokių klausimų ir iš kiekvieno sužinojau ką nors naujo. O pratybos buvo tikrai intensyvos, visos įdomios, nors man ir ne pirmos, savitos, kažkuo išsiskiriančios. Labai patiko, kad nebuvo vien sausa

teorija: dažniausiai turėdavome atlikti kokius nors veiksmus praktiškai, o ypač – kad instruktoriai mielai dalijosi savo patirtimi, stengėsi įkvėpti karius nenuleisti rankų, nepasiduoti.

Patikdavo, kai mus prižiūrintis profesinės karo tarnybos karys paskirdavo kurį nors kariūną vadovauti, atlikti tam tikrą užduotį, paaiškinti kitiems, kaip ir ką reikia daryti. Mano manymu, taip buvo ugdoma lyderystė ir atsakomybė. Ir dar – niekada anksčiau neturėjau galimybės susitikti su Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministru, o Mokomajame pulke pavyko su juo net pakalbėti apie savo tikslus, apsisprendimo pasirinkti kario kelią motyvus. Na, ir esminis dalykas – kariūnų BKK pratybos ir nakvynės miške buvo ilgesnės ir tikrai sunkesnės už šauktinio bazinio kurso mokymus, nes paskutinis išbandymas Gaižiūnų poligone truko net keturias paras ir pareikalavo labai daug fizinių jėgų ir dvasinės stiprybės. Bet maloniausias jausmas apėmė įveikus baigiamąjį šio kurso atskaitinį pratybų etapą – *Šlovės taką*. Taigi, kariūnų BKK Mokomajame pulke man buvo įdomesnis ir dėl patirtų nuotykių, ir kaip asmeninis išbandymas.

Kęstučio Dijoko nuotraukos

Per atostogas – keturios šalys

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS

Sudarius naują „Kariūno“ redakcinę kolegiją, tapau atsakingas už šį žurnalo skyrelį, todėl pirmiausia norėčiau duoti startą pasakojimu apie savo vasaros atostogas. Kodėl apie jas? Ne paslaptis, kad mes, kariūnai, atostogaujame neilgai, todėl vasaros atostogos mums – tikrų tikriausia šventė. Tada turime daugiau laiko pabūti su artimaisiais, pakeliauti ir, žinoma, pailsėti, šiek tiek atitrūkti nuo studijų, karinių pratybų, kurios vyksta visus mokslo metus. Šiame numeryje ir būtent šioje žurnalo dalyje galėsite susipažinti su kariūnų atostogomis iš arčiau, o pradėsiu nuo savo vasaros nuotykių.

Marijos aikštė, Miunchenas

Karo akademijos kariūnų atostogos oficialiai prasideda po iškilmingos pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonijos, išlydėjęs vyriausiuosius kolegas tarnauti į kariuomenės dalinius. Šis visų kariūnų laukiamas laikotarpis trunka visą paskutinįjį vasaros mėnesį – rugpjūtį.

Per šį ganėtinai trumpą ir kartu ilgą (tai priklauso nuo to, kaip leidi savo laisvasias dienas) laikotarpį man teko lankytis keturiuose užsienio valstybėse – Jungtinėje Karalystėje, Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje, todėl savo pasakojimą apie atostogas suskirstysiu į kelias dalis.

Jungtinėje Karalystėje lankiau savo emigravusius giminaičius. Tai yra tapę tarsi tradicija, kadangi kasmet vykstu ten būtent per atostogas, kai lengviausia suderinti viešnagės laiką, kai atsiranda galimybė nuvykti į daugiau nei paprastai vietų.

Savaitę praleidau Londone. Nors ten lankiausi jau ne pirmą kartą, vis vien tradiciškai nuvykau į žymiausias miesto vietas, žinoma, ir į Londono centrą (City). Ko gero, visi esame girdėję apie Laikrodžio bokštą, dažniausiai vadinamą Big Benu, Tauerio tiltą, Bakingamo rūmus, Vestminsterį, Trafalgaro aikštę, Skotland Jardą ir t. t.

Kaip visuomet, man didžiausią įspūdį Londonas palieka iš dviejų perspektyvų. Pirmoji – istoriškumas, vertingas paveldas. Londono centre galima pamatyti begalę istorinių objektų, pasigrožėti jų įspūdinga architektūra. Antroji – modernumas, kuris puikai dera centriniame Londone ir visiškai neužgožia miesto istorijos. Turiu omenyje ir garsųjį Londono požeminio metro, kuriuo galima pasiekti kiekvieną istorinį objektą labai paprastai ir greitai, tinklą. Pikadilio aikštėje surandi ženklą „Underground“, nusileidi apačion, lipi į traukinį, pavažiuoji kelias stoteles ir pakyli tiesiai priešais Trafalgaro aikštę, kuri yra labai arti Vestminsterio.

Toliau buvo kelionė į Vokietiją. Teko tris dienas pabūti Miunchene – Bavarijos sostinėje. Kalbėdamas apie Vokietiją galėčiau išskirti tris dalykus.

Pirmasis – tvarka ir švara. Ne paslaptis, kad vokiečiai yra laikomi tikrų tikriausiais pedantais. Tad vos atvykusiam į Vokietiją jau oro uoste į akis krito išskirtinė tvarka: atrodo, kad jis atida-

Didysis kanalas. Vaizdas nuo Rialto tilto, Venecija

Trafalgaro aikštė, Londonas

rytas tik prieš kelias dienas. Tas pats ir mieste – visur, kur pažvelgsi, vargu ar aptiksi bent menkiausią šiukšlėlę. Prie šio pirmojo punkto priskirčiau ir vokiečių naudojamą technikos ilgaamžiškumą. Miuncheno mieste yra požeminių traukinių ir tramvajų tinklas. Nors toli gražu ne visi tiek traukiniai, tiek tramvajai yra nauji, bet ir tie, senieji, atrodo lyg

ką tik iš gamyklos. Net į pačius seniausius pastatus pažiūrėjus matyti, jog jų priežiūrai skiriama labai daug dėmesio.

Antrasis – alus ir futbolo klubas Miuncheno „Bayern“. Nors alus šventė „Oktoberfest“ rengiama spalio mėnesį, susidaro vaizdas, kad ji čia vyksta ištisus metus. Mieste vasarą daugelis prisėda išgerti alaus prie lauke pastatytų stalų,

ir tokių alaus mėgėjų dieną ir naktį gali sutikti begalę. Kalbant apie futbolą, beveik ant kiekvieno kampo galima pamatyti Miuncheno „Bayern“ atributikas, ženklų, o gatvėse ne vieną žmogų, vilkintį mylimos komandos marškinėlius, centre – gana daug šios sporto šakos austruoliams skirtų parduotuvių.

Trečia, kas krinta į akis, – žmonių suvokimas, arba supratingumas. Pastebėjau, kad Lietuvoje neretai žmonės nepaiso kai kurių taisyklių, kad ir raudono šviesoforo signalo pėstiesiems. Ne kartą mačiau, kaip tautiečiai, kai nevažiuoja automobiliai, tiesiog kerta gatvę degant raudonam jo signalui. Vokietijoje, būtent Miunchene, nė sykiu neteko to matyti. Net ir naktį, esant visiškai tuščiai važiuojamajai daliai ar apskritai tuščiai gatvei, pėstieji taisyklių paiso, tvarkingai ir kantriai laukia žaliojo šviesoforo signalo. Ši, atrodytų, smulkmena, rodanti žmonių atsakingumą ir pagarbą taisyklėms, man paliko išties nemenką įspūdį, nes kartais Lietuvoje to šiek tiek trūksta.

Per tris dienas Miunchene spėjau aplankyti žymiausias miesto vietas – Marijos aikštę (*Marienplatz*), esančią pačioje Miuncheno širdyje, senąjį centrinį turgų, Angliškąjį sodą, XX vasaros žaidynėms įkurta olimpinį parką ir, žinoma, BMW muziejų.

Toliau automobiliu su šeima keliavome į Italiją. Apsigyventi turėjome šalia Veronos miesto, kalnuose, kurie nuo Miuncheno yra apytiksliai už 450 kilometrų. Ši kelionės dalis buvo įsimintina, nes pakeliui užsukome ir į Austriją. Ties jos siena, tarp Vokietijos ir Austrijos, stūkso aukščiausias Vokietijoje Cugšpicės kalnas. Jo aukštis – 2962 m. Įdomu tai, kad nuo šio kalno viršūnės galima pamatyti vienoje pusėje gerokai kalnuotesnę Austriją, kitoje – Vokietiją. Į žymiąją viršūnę pakilome ir mes pasigrožėti iš ten atsiveriančiais vaizdais. Ši mūsų išvyka užtruko gana ilgai, todėl po to vykome tiesiai į gyvenamąją vietą kalnuose netoli Veronos. Ją pasiekėme jau vėlokai.

Iš viso Italijoje su šeima prabuvome keturias dienas. Pirmąją dieną vykome į netoli esančią Veroną, kuri daugeliui žinoma dėl įsimylėjęlių Romeo ir Džiuljetos istorijos ir, kaip daugelis Italijos miestų, dėl savo istorinio paveldo. Viskas Veronoje atrodo sena, miesto centre

Autorius su šeima Venecijoje

Straipsnio autoriaus nuotraukos

įspūdį paliko centrinė aikštė ir didžiulėmis marmuro plokštėmis grįsti siauri skersgatviai pėstiesiems. Prie centrinės aikštės stūkso *Arena di Verona*, labai primenanti Romos Koliziejų, itin tvarkingas ir įdomus parkas ir, žinoma, senamiestis, žavintis senoviniais pastatais. Matėme Džiuljetos balkoną, kuris yra tikras turistų traukos centras. Kadangi jų ten buvo itin daug, pro arką į Džiuljetos kiemelį teko tiesiog grūstis.

Jau kitą dieną traukiniu iš Veronos išvykome į garsiąją Veneciją – miestą ant vandens. Ko gero, šis miestas ir paliko daugiausia ryškiausių įspūdžių ir prisiminimų. Jau traukinyje netoli Venecijos, apsidairęs vagone, iš abiejų pusių matai vandenį ir begalę plaukiančių įvairaus dydžio ir tipų laivų. Smagiausia – kad Venecijoje nepamatysi automobilių, net viešasis transportas čia yra vandens: specialūs maršrutiniai keltai pagal tvarkaraštį gabena žmones į norimas aplankyti žymias Venecijos vietas.

Venecijoje praleidome visą dieną, nes pamatyti ten tikrai yra ką. Iš pradžių nuvykome į Šv. Morkaus aikštę. Ten keliavome Didžiojuoju kanalu, kertančiu miesto centrą, kuriuo plaukiant matyti įspūdingi senoviniai įtakingų šeimų namai, kai kurie išgražinti mozaikomis, papuošti įvairiomis skulptūromis ar net paausuoti. Šv. Morkaus aikštėje stūkso ir didingoji Šv. Morkaus katedra – *Ba-*

silica San Marco, taip pat Dožų rūmai. Toliau pėsti pasiekėme Rialto tiltą, prie kurio įsikūręs ne vienas Venecijos turgus. Ten galima įsigyti šviežių daržovių, vaisių ir, žinoma, žuvų, kurių čia yra didžiulis pasirinkimas.

Kitą dieną, grįžę iš Venecijos, vykome į kelionę aplink Gardos ežerą, kurį supa aukšti kalnai. Juose šiame regione randama nemažai marmuro. Buvo apie trisdešimt laipsnių karščio, todėl važiuodami aplink ežerą kelis kartus sustojome išsimaudyti. Užsukome ir į ne vieną mažą miestelį aukštai kalnuose. Matėme daug ežerų aktyviai laisvalaikį leidžiančių buriuotojų, aplink ežerą dviračiais važiuojančių sportininkų, išbandėme pačius siauriausius kelius kildami į viršukalnes. Apskritai prie Gardos ežero verda aktyvus ir akiai labai patrauklus gyvenimas, žmonės smagiai leidžia laiką gamtoje. Įdomu, kad keliaudami aplink Gardą pasijutome tarsi Vokietijoje – tiek daug ten buvo atvykusių poilsiauti vokiečių.

Paskutinę dieną norėjome praleisti ne taip aktyviai, šiek tiek pailsėti. Nuvažiavome į „Caneva“ vandens parką po atviru dangumi. Iš tikrųjų ši diena buvo vienintelė, kai mažai vaikščiojome ir laiką daugiau leidome tiesiog mėgaudamiesi saule prie vandens, lyg Palangos paplūdimyje. Kitą dieną anksti ryte išvykome į Miuncheno oro uostą, o iš ten išskridome namo į Vilnių.

Lietuvos kariuomenės karininkų rengimo pradžia 1990–1994 m.

Doc. dr. Feliksas ŽIGARAS

Tęsinys. Pradžia 2017 m. Nr. 2 (133)

Pirmosios absolventų laidos šventinimas, 1994 m.

1993 m. balandžio 2 d. Krašto apsaugos mokykloje Vilniuje įvyko steigiamasis Lietuvos karininkų suvažiavimas.

Jame dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius, jo pavaduotojai, Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis, įvairių kariuomenės rūšių karininkai iš visos Lietuvos.

Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Brazauskas pasakė:

„Noriu tarti keletą žodžių apie kito kio pobūdžio problemas mūsų valstybės krašto apsaugos sistemoje. Pirmiausia – apie drausmę ir tvarką. Čia daug taisytinių reikalų. Todėl turiu pabrėžti, kad

drausmė ir tvarka yra bet kokios ginkluotos struktūros pagrindas. Noriu priminti, kad jokios materialinės problemos nepateisina drausmės stokos. Drausmės įtvirtinimas yra pagrindinis šio etapo Lietuvos kariuomenės uždavinys. Karininkai, kariūnai, eiliniai kariai turi būti teigiamas pavyzdys visuomenei, privalo tapti tvarkos ir drausmės simboliu Lietuvoje.

Krašto apsaugos sistemos perspektyva turi būti labai aiškiai apibrėžta Nacionalinio saugumo ir valstybės kariuomenės doktrinoje. Tai patys svarbiausi dokumentai, kuriuose – atsakymai į visus krašto apsaugos vystymosi klausimus: kokia bus mūsų kariuomenė, kokio dydžio, kokia bus jos ginkluotė? Ar kariuomenė bus profesionali?“

Šiame suvažiavime apie Krašto apsaugos mokyklos kariūnų rengimo problemas ir perspektyvas kalbėjo jos viršininkas plk. Jonas Andriškevičius. Jis pabrėžė, kad „karininku gali būti ne kiekvienas, todėl būtina griežta atranka“. Kaip pavyzdį pulkininkas nurodė JAV, Skandinavijos šalis:

„Sovietinė karininkų rengimo sistema mums netinka. Sovietinis karininkas mokėsi apie dešimt metų, o Vakaruose mokymosi laikotarpis žymiai trumpesnis.

Krašto apsaugos mokykloje kariūnai mokysis dvejus metus. Gavę karininkų laipsnius, išeis tarnauti į dalinius ir po poros tarnybos metų galės grįžti į mokyklą. Mokysis 2–3 metus ir tuomet įgis aukštąjį civilinį išsilavinimą. Gabiausieji

po 2–3 tarnybos metų galės mokytis toliau ir įgyti aukštąjį karinį išsilavinimą.

Šiek tiek karininkų galima rengti ir užsienyje (tai jau daroma), bet čia didžiausia kliūtis – prastas svetimų kalbų mokėjimas.

Šiuo metu krašto apsaugoje yra nemažai karininkų, kurie neturi reikiamo nei civilinio, nei karinio išsilavinimo, todėl Krašto apsaugos mokykloje atidaromas neakivaizdinis skyrius. Pačią mokyklą būtina reorganizuoti į karo akademiją.

Steigiamajame Lietuvos karininkų suvažiavime buvo apsvarstyti ir priimti Aukščiausiojo karininkų garbės teismo įstatai, išrinkti jo nariai. Svarstyta Karininkų ramovės statusas, išrinkta Ramovės seniūnų taryba, kuri turėjo jį parengti ir pateikti svarstyti.

Lietuvos karininkų ramovės atkūrimas buvo didelis įvykis Lietuvos karininkijos gyvenime (36 : 1; 39 : 4–5).

1993 m. balandžio 6–8 d. Vilniaus krašto apsaugos mokykloje įvyko atvirų durų dienos. Buvo laukiama jaunuolių, svajojančių tapti Lietuvos kariuomenės karininkais. Šia proga buvo organizuotas ir šis j. ltn. Vytauto Voverio pokalbis su mokyklos viršininku plk. Jonu Andriškevičiumi:

„–*Tamsta pulkininke, po daugelio metų Lietuva vėl turi savo karo mokyklą. Baigiasi pirmieji mokslo metai, galima turbūt ir tam tikras išvadas padaryti?*

– Vilniaus radioelektronikos karo mokyklą perėmėme 1992 m. liepos mėnesį. Paliktos mokyklos bendras vaizdas atrodo nykia. Stogai kiauři, komunikacijos išardytos, kabeliai nukapati, ištrau-

kyti. Sunkiausia ir svarbiausia buvo išgyventi žiemą. Trūko ir trūksta lėšų, slegia dideli mokesčiai, kai kurių pastatų žiemą netgi nešildėme. Po truputėlį tvarkomės. Jau turime šiek tiek technikos, šarvuočių. Kiek Lietuvoje yra ginklų, visų pavyzdžius taip pat turime. Turime ir mokymo bazę Kairėnuose, bet ji dėl brangumo faktiškai nėra labai reikalinga. Apsilankę Kairėnuose labai nusivylėme. Ko nespėjo nuniokoti rusai, pabaigė mūšikiai. Susitvarkėme ir jau galime vesti pratybas, šaudymo užsiėmimus. Taigi, pradžia sunki, bet rankų nenuleidžiame, dirbame.

– *Kaip pavyko suburti dėstytojų kolektyvą? Lietuviai karininkai buvo išblaškyti po visą buvusią Sovietų Sąjungą. Kiek žinau, daugelis nori grįžti (ir grįžta) į Lietuvą, bet kur jiems Vilniuje gyventi? Laisvųjų butų juk nėra?*

Inžinerijos pratybos

Rikiuotės su ginklu pratimai

– Galiu drąsiai sakyti, kad mūsų darbuotojų kolektyvas stiprus – daugelis karininkų yra dirbę karo akademijose, institutuose, turi mokslo laipsnius. Turime devynis pulkininkus, yra du profesoriai – Algimantas Ambrazevičius ir Povilas Plevokas. O gyventi Vilniuje karininkams tikrai nėra kur. Keturi pulkininkai gyvena mokyklos bendrabutyje.

Iš tikrųjų tai net ne bendrabutis, o kareivinės, todėl savivaldybė atsisako registruoti, žmonės negauna pinigų. Štai pulkininkas Aloyzas Tamašauskas sugrįžo iš Ukrainos, palikęs mokslinį darbą institute. Ten pasiliko ir jo šeima, o pats vadovauja mokykloje katedrai ir glaudžiasi bendrabutyje. Reikia greičiau spręsti visas problemas, nes galime netekti aukštos kvalifikacijos darbuotojų.

Jungtiniame štabe taip pat dirba patyrę karininkai, ne vienas ir mokslo laipsnį turi. Manau, kad – jeigu reikės – jie neatsakys pagalbėti mokyklai, skaitys specialius kursus.

– *Daugelį karininkų, ypač tarnaujančių daliniuose, jaudina karinės literatūros lietuvių kalba stygius. O kaip ši problema sprendžiama Jūsų mokykloje?*

– Vadovėlio ar knygos per du mėnesius neparašysi. Tačiau mūsų darbuotojai rankų nenuleidžia. Du rimtus darbus parašė pulkininkas Eugenijus Kisinas. Dirba ir kiti. Savo darbų neslepiame, dauginame, ir kas nori gali jais naudotis. Ateityje karinę literatūrą turėsime išleisdami savo gimtąja kalba.

Anksčiau Kaune veikė karininkų kursai. Savo darbą jie atliko – krašto apsaugai parengė nemažą būrį karininkų. Tik mokslas ten buvo labai trumpas – žmonės gavo minimalų kiekį žinių. Būti mokytis toliau.

Jau šiais metais mūsų mokykloje pradeda veikti karininkų kursai. Mokyti čia reikės ketverius metus. Du kartus per metus – pavasarį ir rudenį – bus organizuojamos vieno mėnesio sesijos. Sėkmingai užbaigęs sesiją klausytojas gaus užduotis kitam pusmečiui. Ir taip visus ketverius metus. Sėkmingai baigęs mokslus gaus karo mokyklos diplomą. Šiais metais priimsime tik į motorizuotųjų šaulių specialybę. Pasieniečių nepriimsime tik todėl, kad labai trūksta pasienio taktikos specialistų. Apie tai reikėtų pagalvoti VSAT vadovybei.

– *Eidamas pas Jus mačiau, kaip šauiniai rikiuotės žingsniu kariūnų būrį vedė būrininkas viršila Žygimantas Jakonis. Prisimenu šį vaikiną dar iš Sausio įvykių, tarnybos pasienyje. Jeigu visi Jūsų kariūnai tokie – Lietuvos kariuomenė turės gerų karininkų.*

– Kariūnais skūstis negaliu. Vyrai supranta, ko atėjo į mokyklą, stengiasi. Su jais kalbamės atvirai, vyriškai. Visi nesusipratimai išsprendžiami nesunkiai. Mokyklą paliko tik keletas jaunuolių. Keli suprato, kad ne čia jų vieta ir po sesijos išėjo, tai ir visi nuostoliai. Pirmaisiais metais kariūnai atlieka ir privalomąją krašto apsaugos tarnybą, gyvena kareivinėse. Antraisiais metais gyvena bendrabutyje, vilniečiai galės gyventi namuose. Valstybė kariūnus visiškai išlaiko, moka stipendiją. Tad skūstis negalima.

Šiuo metu ruošiami dviejų specialybių karininkus – motorizuotuosius šaulius ir pasieniečius. Norime, kad į mokyklą ateitų ne tik gerai fiziškai pasirengę jaunuoliai. Labai svarbu užsienio kalbų mokėjimas. Štai galime pasiūsti vieną žmogų mokytis į Prancūziją, tam reikia mokėti prancūzų kalbą ir matematiką. Išrinkom keturis kandidatus.

– *Kalbos apie karo akademiją taip ir lieka kalbomis?*

– Kalbama ir taip, kad mums apskritai karo mokykla nereikalinga. Mano, kad karininkus galima rengti užsienyje. Tai klaidinga nuomonė. Į užsienį mokytis kiekvienais metais galėsime pasiūsti po keletą žmonių, jau baigusią mūsų karo mokyklą.

O akademija, anksčiau ar vėliau, vis tiek bus. Jau sukurta bazė, turime kva-

lifikuotų specialistų. Tiesa, dar trūksta karininkų su aukštoju išsilavinimu. Manau, kad ateityje visi klausimai išsprendžiami.“ (14 : 7)

Karo mokyklos kariūnų kursų viršininkas plk. ltn. Algimantas Vyšniauskas pokalbyje su j. ltn. Vytautu Voveriu trumpai apibūdino, kokie žmonės čia mokosi. Ketvirtadalis jų yra tarnavę krašto apsaugoje, keletas apdovanoti Sausio 13-osios medaliu. 1993 mokslo metais dėl įvairių priežasčių mokyklą paliko 10 kariūnų, ir tai, matyt, nėra daug.

Plk. ltn. A. Vyšniausko nuomone, būsimojus karininkus jaudina tai, kad nesukurta kariuomenės teisinė bazė. Kodėl nėra nacionalinio saugumo koncepcijos, karinės doktrinos? Kas joje tarnaus – šauktiniai ar profesionalai? Kokia pasienio tarnybos ateitis, ar nebus ji pertvarkyta į policiją? Dauguma kariūnų užsivilkė policininkų uniformų nenorėtų – stodami į mokyklą jie svajojo apie tarnybą Lietuvos kariuomenėje.

Neaiški kariuomenės ateitis jaudino ir Krašto apsaugos mokyklą. Štai vienas kariūnas – ir metus krašto apsaugoje atitarnavęs, ir beveik metus mokykloje prasimokęs – nusprendė išeiti. Kodėl? Nemato jokių perspektyvų. Karininkų atlyginimai maži, butų nėra, spauda ant kariuomenės pila pamazgas... Ir ne tik kariūnai, bet ir karininkai. Iš mokyklos štai išeina vienas kuopos vadas, baigęs aukštąją karo mokyklą. Priežastys vis tos pačios – iš tokio atlyginimo pragyventi su šeima neįmanoma. Kokia gali būti tarnyba, jeigu galvoje sukasi mintys, kaip gyventi, iš kur paimti pinigų? Kažkas negero darosi mūsų kariuomenėje, jeigu išeina profesionalai arba jais norintys tapti. Tai kas gi liks? Tie, kuriems visur gerai, viskam abejingi?

Kariūno stipendija tuo metu sudarė 1,3–2 MGL, bet panaikinus lengvatą, leidžiančią nemokamai važiuoti visuomeniniu transportu, iš atokesnių rajonų kilusiems kariūnams nuvykti į namus trumpalaikių atostogų jau tapo sunkiai išsprendžiama problema.

Fiziniam rengimui mokykloje sąlygos buvo neblogos. Keldavosi kariūnai 7 valandą, kai kurie savo iniciatyva net pusvalandžiu anksčiau, kad galėtų papildomai pasportuoti.

Buvo ir daugiau problemų, tačiau tiek karininkai, tiek kariūnai tvirtai tikėjo, kad laikui bėgant jos bus išspręstos (47 : 3).

1993 m. rugsėjo 1 d. į pirmą kursą buvo priimta 110 jaunuolių, jiems buvo suteiktas kariūno laipsnis. Krašto apsaugos mokykloje jau mokėsi du kariūnų kursai, buvo sukomplektuotas pedagoginis personalas, įrengta mokymo bazė.

Pamažu keitėsi mokyklos struktūra, atsirado naujų padalinių: Autotechnikos, Rikiuotės, Personalo poskyriai, buvo įsteigtos viršininko pavaduotojo-štabo viršininko ir viršininko pavaduotojo auklėjimo reikalams pareigybės. Nebeliko lauko mokomosios bazės ir poligono Pabradėje, kuris tapo Lietuvos kariuomenės centriniu poligonu.

Nuo 1993 iki 1994 m. gegužės Lietuvos aukštųjų mokyklų ir Krašto apsaugos

mokyklos patyrę dėstytojai ir karininkai vedė būrių ir kuopų vadams, mokyklos jaunesniesiems dėstytojams metodinius seminarus-disputus.

Lietuvos Respublikos Prezidento 1993 m. spalio 20 d. dekretu Nr. 146 Krašto apsaugos mokyklos viršininkas plk. Jonas Andriškevičius buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės vadu (Žin., 1993, Nr. 56–1087). Laikinais mokyklos viršininko pareigas pradėjo eiti viršininko pavaduotojas mokymo reikalams plk. dr. Zenonas Kulys, kol 1994 m. sausio 31 d. buvo paskirtas Krašto apsaugos mokyklos viršininku.

1993 m. lapkričio 24–25 d. krašto apsaugos ministras L. Linkevičius ir ka-

riuomenės vadas gen. J. Andriškevičius lankėsi Briuselyje. Įvyko susitikimas su NATO generaliniu sekretoriumi M. Verneriu (M. Wörner), NATO generolais ir kitais aukštais pareigūnais.

Grįžę iš šios kelionės, L. Linkevičius ir J. Andriškevičius Krašto apsaugos ministerijoje surengė spaudos konferenciją. Joje žurnalistai sužinojo, kad Lietuvos atstovai buvo sutikti priešais karinę rikiuotę, prie ginkluotųjų pajėgų štabo plazdėjo Lietuvos vėliava, skambėjo jos himnas. Ministro žiniomis, toks dėmesys Baltijos valstybių atstovams buvo parodytas pirmą kartą. Iš to galima spręsti apie pagarbą Lietuvai ir viltis toliau sėkmingai bendradarbiauti. Ministras informavo apie

Seime svarstomus dokumentus – karinę doktriną, Nacionalinio saugumo koncepciją. M. Vernerui buvo perduota Lietuvos Respublikos Prezidento pozicija, remianti „Partnerystės taikai“ iniciatyvą. L. Linkevičiaus nuomone, taip savotiškai atveriamos durys į NATO. Spaudos konferencijoje ministras pasakė, jog po jų pokalbių M. Verneris pareiškė: „Jokių kliūčių bendradarbiauti nėra.“

L. Linkevičiaus nuomone, Lietuvoje (Alytuje) būtų galima įkurti specializuotą karių rengimo Jungtinėms Tautoms centrą. Tai galėtų būti bendras Baltijos valstybių batalionas.

Lietuvos atstovai kalbėjo apie pavojų, kurį kelia Rusijos kariuomenės telki-

Taktikos egzaminas Pabradės poligone, 1994 m.

mas Kaliningrado srityje, ir apie su tuo susijusią karinio tranzito per mūsų šalį problemą. Dar sykį visiems buvo priminta, kad tai – ne vien mūsų, o tarptautinė problema. Susirūpinimas, atrodo, buvo suprstas.

Gen. J. Andriškevičiui teko bendrauti su Jungtinio štabo aukštais karininkais. Buvo aptartos galimybės Lietuvos karininkams tobulintis NATO mokyklose, SHAPE ir t. t. Be to, J. Andriškevičius pasakė, jog galvojama apie trijų Baltijos valstybių aljansą. Planuojamos bendros pratybos, kas 4 mėnesiai – darbo susitikimai. Trijų Baltijos šalių karininkai štabe kalbės angliškai. Beje, dar trumpai apie anglų kalbą: L. Linkevičius pažadėjo siekti, kad būtinosios tarnybos kariai per metus pramoktų angliškai (13 : 1).

1993 m. galutinai suformavus Lietuvos kariuomenės struktūrą, susidarė sąlygos įsteigti aukštesnio lygio karių mokymo įstaigą, kuri rengtų krašto apsaugos sistemai aukščiausios kvalifikacijos specialistus ir galėtų jiems suteikti aukštąjį išsilavinimą.

1994-ieji: Lietuvos karo akademijos įsteigimas ir veikla

Iki 1994 m. Lietuva nebuvo oficialiai paskelbusi norinti įstoti į NATO ir svarstė įvairias savo saugumo užtikrinimo alternatyvas. 1994 m. sausio 4 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Brazauskas išsiuntė oficialų Lietuvos prašymą priimti ją į Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją. Laiške pabrėžta, kad Lietuva siekia „įnešti savo indėlį į Šiaurės Atlanto saugumą, įstodama į Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją“ (34 : 549–550). Šis prašymas sutapo su suintensyvėjusiomis NATO viduje diskusijomis dėl Aljanso plėtros į Rytus. 1994 m. sausio 10–11 d. NATO valstybių ir vyriausybės vadovų aukščiausio lygio susitikimo Briuselyje dalyviai patvirtino NATO atvirų durų politiką. Susitikimo metu taip pat buvo priimti JAV inicijuoti Pfp (*Partnership for Peace*) programos kvietimas ir dokumento gairės (*Framework Document*). Nuo to laiko imta laikytis nuoseklios integracijos į NATO politikos.

Siekiant šių tikslų, turėjo pakilti karininkų rengimo lygis.

1994 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-371 buvo įsteigta Lietuvos karo akademija ir patvirtinta Lietuvos karo akademijos steigiamoji taryba. Tarybos pirmininku buvo paskirtas krašto apsaugos ministras L. Linkevičius. Taip Krašto apsaugos mokykla buvo reorganizuota į Lietuvos karo akademiją (31 : Žin., 1994, Nr. 7-103). Lietuvos karo akademijos steigiamąją tarybą, kuriai buvo pavesta parengti Akademijos statutą, sudarė 35 nariai:

Linas LINKEVIČIUS – krašto apsaugos ministras (tarybos pirmininkas);

Zenonas KULYS – laikinai einantis Krašto apsaugos mokyklos viršininko pareigas (tarybos pirmininko pavaduotojas);

Algimantas AMBRAZEVIČIUS – Krašto apsaugos mokyklos profesorius;

Jonas ANDRIŠKEVIČIUS – kariuomenės vadas;

Adolfas BAUBLYS – Vilniaus technikos universiteto Pervežimų organizavimo katedros vedėjas;

Kęstutis BRUČAS – Krašto apsaugos mokyklos vyresnysis dėstytojas;

Algirdas CHALADAUSKAS – Karinio oro pajėgų vado pavaduotojas;

Konstantinas DANAITIS – atsargos pulkininkas;

Bronius DEŠUKAS – Policijos akademijos Fizinio rengimo katedros vedėjas;

Ignas JAČIAUSKAS – Krašto apsaugos mokyklos docentas;

Pranas JANKAUSKAS – Krašto apsaugos mokyklos katedros vedėjas;

Zenonas KAMAITIS – Vilniaus technikos universiteto Tarptautinių studijų centro direktorius;

Vytautas KATINAS – Krašto apsaugos mokyklos docentas;

Saulius KATUOKA – Policijos akademijos prorektorius mokslo darbui;

Stasys KNEZYS – Lietuvos kariuomenės štabo viršininkas;

Zenonas KRIAUČELIŪNAS – Krašto apsaugos mokyklos katedros vedėjas;

Aleksejus MALOVIKAS – Krašto apsaugos mokyklos docentas;

Edmundas MONTRIMAS – Vilniaus universiteto Kietojo kūno elektronikos katedros vedėjas;

Jeronimas NAPRYS – Lietuvos kariuomenės štabo viršininko pavaduotojas;

Jurgis NARUŠIS – Krašto apsaugos mokyklos docentas;

Eugenijus NAZELSKIS – krašto apsaugos ministro pavaduotojas;

Eugenijus PALSKYS – Policijos akademijos Baudžiamojo proceso katedros vedėjas;

Vaclovas PALUBINSKAS – Krašto apsaugos ministerijos Civilinės saugos departamento Mokymo centro viršininko pavaduotojas;

Stasys PUŠKORIUS – atsargos pulkininkas, profesorius;

Pranas ŠABASEVIČIUS – Krašto apsaugos mokyklos docentas;

Petras ŠIBILSKIS – Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos Panevėžio apskrities mokymo centro docentas;

Vytautas ŠILALNIKAS – Puslaidininkų fizikos instituto mokslinis sekretorius;

Gintaras TAMULAITIS – Lietuvos kariuomenės štabo viršininko pavaduotojas;

Vytautas TININIS – Krašto apsaugos mokyklos Leidybos skyriaus viršininkas;

Zenonas VAINORIUS – Vilniaus technikos universiteto profesorius;

Algimantas VAITKAITIS – Krašto apsaugos mokyklos viršininko pavaduotojas;

Juozas VAITKEVIČIUS – Vilniaus pedagoginio universiteto profesorius;

Vladas VEKTERIS – Vilniaus technikos universiteto Mašinų gamybos katedros vedėjas;

Norbertas VIDRINSKAS – Vidaus reikalų ministerijos Antrojo vidaus tarnybos pulko vado pavaduotojas;

Artūras ŽUKAUSKAS – Vilniaus universiteto Puslaidininkų fizikos katedros profesorius.

1994 m. vasario 10 d. Krašto apsaugos ministerijos įsakymu „Dėl Krašto apsaugos mokyklos struktūros ir etatų patvirtinimo“ buvo pertvarkyta mokyklos struktūra, padidintas katedrų skaičius.

Remiantis 1993 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 768 „Dėl kvalifikacinių aukštojo išsilavinimo nuostatų bei aukštųjų mokyklų steigimo ir atestavimo nuostatų patvirtinimo“ (30 : Žin., 1993, Nr. 54–1057) ir kitais teisės aktais parengtas Karo akademijos statutą buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1994 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 1-479 (32 : Žin., 1994, Nr. 43–783). Jame nurodyta, kad Lietuvos karo akademija yra aukštoji mokykla – studijų ir mokslo įstaiga, siekianti ugdyti Lietuvos kariuomenei aukščiausios kvalifikacijos vadus ir specialistus.

Svarbiausi Akademijos uždaviniai:
 ➤ rengti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemai kvalifikuotus spe-

Topografijos pratybos, 1993 m.

cialistus, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės sutartis su kitomis šalimis rengti specialistus ir kitoms šalims;

➤ rengti mokslininkus, plėtoti ir populiarinti fundamentalųjį ir taikomąjį karo mokslą;

➤ perkvalifikuoti krašto apsaugos sistemos specialistus karininkus ir kelti jų kvalifikaciją;

➤ rengti ir leisti mokslo darbus, vadovėlius, mokomąsias knygas ir kitus leidinius.

Akademija tapo savarankiška mokslo ir mokymo įstaiga, kurios ryšiai su Krašto apsaugos ministerija priklauso nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos sutarties.

Karo akademija yra sudedamoji krašto apsaugos sistemos dalis. Taikos metu ji rengia karininkus pagal KAM užsakymą, karo ir krizių sąlygomis veikia kaip karinis dalinys, vykdo visas KAM ir Lietuvos kariuomenės vado užduotis.

Lietuvos Respublikos Seimo 1994

m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 1-479 Lietuvos karo akademijai buvo perduoti šie pastatai (Vilniuje, Šilo g. 5A): štabas – 1770 m², mokomasis korpusas – 8563 m², mokomasis korpusas – 4534 m², mokomasis korpusas – 884 m², sporto kompleksas – 2860 m², kariūnų bendrabutis (buvusios kareivinės) – 6063 m², bendrabutis – 5984 m², valgykla – 5280 m², ramovė – 471 m², pirtis – 947 m², tarnybinis bendrabutis – 144,5 m², kontrolinis technikos punktas – 147 m², dirbtuvės – 626 m², garažas – 480 m², garažas – 361 m², garažas – 208 m², sandėlis (buvusios kareivinės) – 550 m², sandėlis (buvusios kareivinės) – 560 m², sandėlis – 341 m², degalinė – 22 m², tepalų sandėlis – 54 m², pastogė automobiliams – 628 m², pastogė automobiliams – 574 m², iš viso – 42051,5 m².

Krašto apsaugos mokyklos kolegijos paskutinis posėdis įvyko 1994 m. gegužės 30 d. Steigiamoji taryba, vadovaudamasi Statutu, 1994 m. birželio 6 d.

patvirtino Akademijos struktūrą, etatus, kurie mažai kuo skyrėsi nuo buvusios Karo mokyklos etatų ir struktūros, išrinko Karo akademijos rektoriumi plk. dr. Zenoną Kulį (1995 m. lapkričio 20 d. LR Prezidento dekretu plk. Z. Kuliui buvo suteiktas generolo laipsnis) (Žin., 1995, Nr. 96–2152) ir jo siūlymu patvirtino prorektorius: studijoms – plk. dr. P. Jankauską, mokslui – plk. prof. habil. dr. S. Puškorių, kariniams reikalams – plk. lttn. A. Vyšniauską. Parengė ir patvirtino mokslo darbuotojų ir pedagogų konkurso (peratestavimo) nuostatus. Jais remiantis 1994 m. lapkričio 11 d. buvo išrinkti 57 pedagoginiai ir mokslo darbuotojai, turintys mokslo laipsnį ir pedagoginį vardą – 29 (taip pat habil. daktaro, tarp jų 3 – profesorius).

Atsirado naujų padalinių – Neakivaizdinis skyrius ir Mokslo centras. Vadovybėje vietoje viršininko, viršininko pavaduotojo-štabo viršininko, pavaduotojo studijoms buvo įsteigtos rektorius, prorektorius, prorektorius studijoms

pareigybės, taip pat nauja prorektorius mokslui pareigybė. Valstybės sienos apsaugos katedrą prijungus prie Taktikos katedros, Akademijoje liko devynios katedros.

1994 m. birželio mėn. Rygoje įvyko Baltijos šalių karinių mokymo įstaigų seminaras „Pirmieji rezultatai įgyvendinant karinio ugdymo koncepciją Baltijos šalyse“. Seminare dalyvavo ir Lietuvos karo akademijos delegacija.

Jame svarstytos kariūnų (kadetų) ugdymo problemos, aktualūs bendradarbiavimo klausimai. Pranešimuose ir diskusijose seminario dalyviai parėmė glaudų bendradarbiavimą rengiant Baltijos šalių saugumo sistemą, sudarant ir įgyvendinant karininkų rengimo programas.

Kiekviena iš Baltijos šalių tuo metu savarankiškai sprendė karininkų rengimo klausimus. Nebuvo norminių, bendradarbiavimo šioje srityje teisės aktų.

Estijos Respublikos karininkai buvo rengiami karo koledže. Kadetai jame mokėsi ketverius metus pagal universitetinę bakalauro rengimo programą. Ją baigusiems buvo suteikiamas atitinkamos specialybės bakalauro laipsnis ir profesinė karinė kvalifikacija. Bakalauro studijose dėstė aukštos kvalifikacijos universitetų dėstytojai. Tuo pat metu kadetai išeidavo ir karybos dalykų programas. Absolventai gaudavo du diplomus – bakalauro ir karinės kvalifikacijos.

Latvijos Respublikoje karininkai rengiami Nacionalinio saugumo akademijoje. Studijos truko 3–4 metus. Absolventai taip pat gaudavo du diplomus – bakalauro ir karinės kvalifikacijos.

Karininkų karinio parengimo lygis buvusioje Lietuvos krašto apsaugos mokykloje buvo aukštesnis, nes ten dirbo aukštos kvalifikacijos karybos dalykų dėstytojai, buvo sukurta materialinė mokymo bazė.

Konstatuota, kad rengiant ir įgyvendinant Lietuvos karo akademijos mokymo programas reikia tobulinti karybos mokslų dėstymo metodikas, sudaryti bendras aukštojo mokslo institucijos universitetines programas.

Išsamus literatūros sąrašas ir straipsnio tęsinys kitame žurnalo numeryje

Pratybos Pabradės poligone, 1994 m.

Kęstučio Dijoko nuotraukos

Istorija, atgimusi Lietuvos karo akademijos garbės ženkluose

Mjr. Gintautas JAKŠTYS

Daugelis Lietuvos krašto apsaugos sistemos padalinių už ilgalaikę pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą, iniciatyvą vykdant užduotis ir pareigas yra įsteigę garbės ženklus ar medalius. Pats seniausias ir žinomiausias iš jų – tarpukario Lietuvos karo aviacijos garbės ženklas „Plieno sparnai“. Nemažiau populiarus ir žinomas yra 1993 m. įsteigtas Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ to paties pavadinimo garbės ženklas. Savo garbės ženklus turi Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie KAM, Specialiųjų operacijų ir Krašto apsaugos savanorių pajėgos, taip pat kiti Lietuvos kariuomenės daliniai ir tarnybos.

2015 m. pavasarį po Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos vadovybėje vykusių diskusijų konstatuota, kad Akademijos viršininkas turi gana ribotas galimybes skatinti ir motyvuoti pavaldžius kariūnus, karius, civilius darbuotojus ir kitus Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių piliečius, nusipelnčius Akademijai, ir nuspręsta pradėti parengiamuosius darbus Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos garbės ženklui ir medaliui įsteigti. Tačiau jau pradiniam etape susidurta su principine problema – vienas iš krašto apsaugos sistemos apdovanojimų, kuriame įamžintas Akademijos vardas, – Generolo Jono Žemaičio medalis – jau yra teikiamas. Todėl kilo mintis naują garbės ženklą pavadinti pirmojo Karo mokyklos viršininko gen. Jono Galvydžio-Bykausko vardu, tačiau, vengiant galimos painiavos, nutarta paieškoti originaliausio pavadinimo.

Kilus sumanymui įsteigti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademi-

jos garbės ženklą ir dėl jo pavadinimo kilus abejonių, tuometis Akademijos viršininko pavaduotojas kariniam rengimui plk. ltn. Valerijus Šerelis kreipėsi į Karo istorijos centrą.

Šio straipsnio autoriui atlikus istorinį tyrimą pavyko nustatyti, kad Lietuvos karininkų rengimo istorijoje šio tipo apdovanojimas jau yra buvęs. Paskutinis Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Stanislovas Augustas Poniatovskis 1767 m. įsteigė DILIGENTIAE (lot. *uolumas*) medali, kaip garbės ženklą Abiejų Tautų Respublikos Riterių mokyklos, dar vadintos Varšuvos kadetų korpusu, absolventams už gerą mokymąsi apdovanoti.

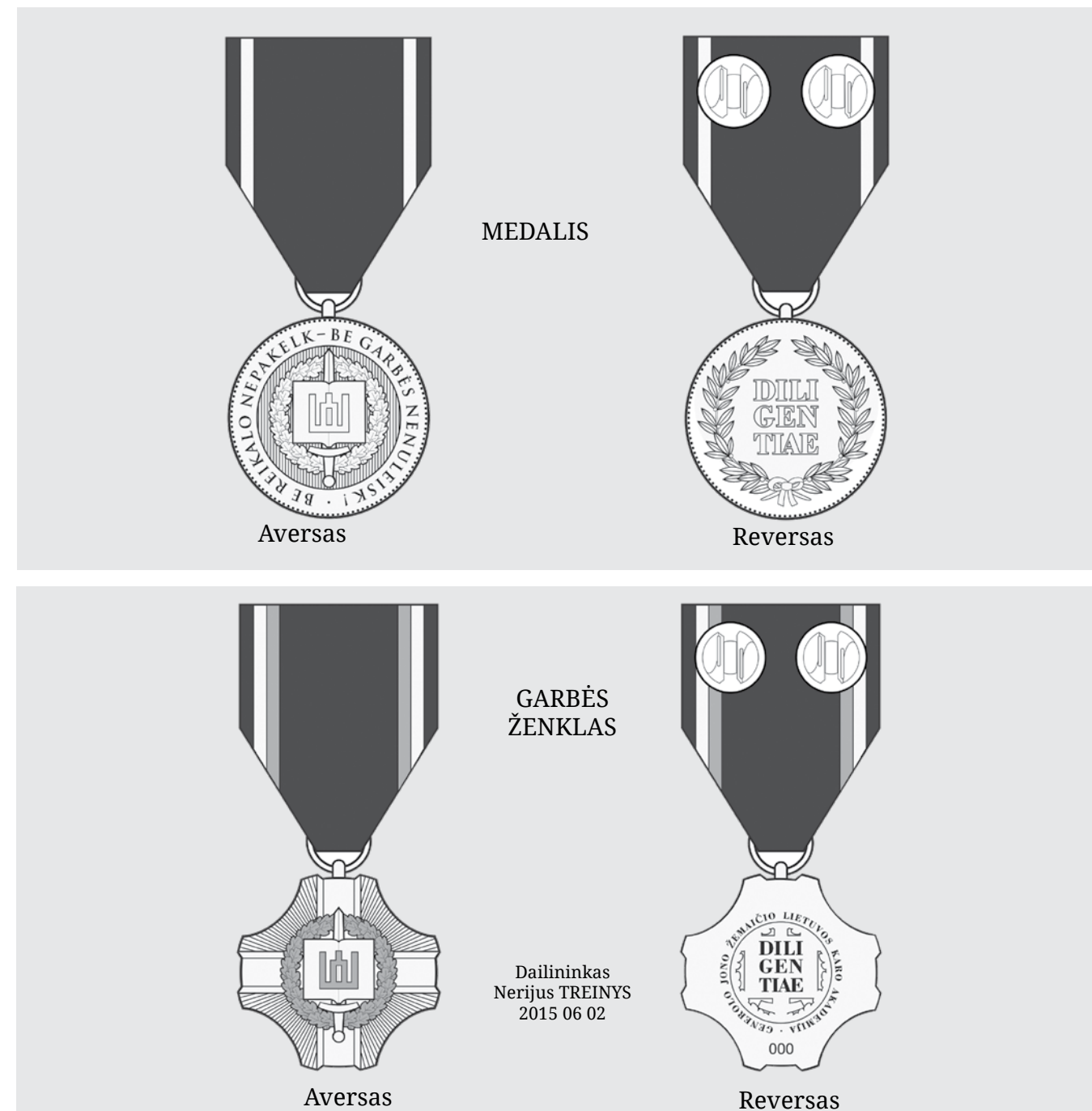
Iš pradžių Abiejų Tautų Respublikos valdovas Kadetų korpuso viršininko teikimu pats asmeniškai teikdavo jį tik kadetams. Tačiau 1784 m. to paties valdovo iniciatyva buvo išplėstas asmenų, kurie galėjo būti apdovanoti šiuo medaliu, ratas, įtraukus vaivadijų mokyklų (gimnazijų) ir žemesniųjų mokyklų geriausius moksleivius, taip pat asmenis, nusipelnčius Lenkijos ir Lietuvos švietimui. Nors apdovanojimo teikimo

ceremoniją buvo pavesta atlikti valstybinės arba bažnytinės valdžios atstovams, išskirtiniais atvejais valdovas ir toliau dėl minėtų nuopelnų išrinktuosius apdovanojo pats. Pavyzdžiui, 1784 m. Abiejų Tautų Respublikos valdovas Balstogėje (lenk. *Białystok*) šventė savo karūnavimo dvidešimtąsias metines ir šia proga asmeniškai geriausiems moksleiviams įteikė medalius, o jau po dvejų metų, 1786-aisiais, DILIGENTIAE aukso medaliu apdovanojo visus Lietuvos ir Lenkijos mokyklų nominantus.

DILIGENTIAE medalis buvo dviejų rūšių – aukso (26 mm) ir sidabro (36,5 mm). Jo averse buvo pavaizduota Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Stanislovo Augusto Poniatovskio monograma (SAR) su karūna, apjuosta laurų vainiku, apačioje surištu kaspinu, reverse – pavadinimas DILIGENTIAE, apjuostas ąžuolų lapų vainiku. Medalio projekto autorius – Holzhaeusseris. Medalis buvo nešiojamas prikabinamas prie žydros arba raudonos juostos kairėje krūtinės pusėje. Šis apdovanojimas buvo teikiamas iki 1792 m.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos medalio ir garbės ženklų „Už uolumą“ projektas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos vadovybei surengto istorinio pristatymo pabaigoje buvo pabrėžta, kad šiuo pavadinimu įsteigtas garbės ženklas liudytų istorinį tęstinumą, jungiantį Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorinę tradiciją su moderniąja Lietuvos Respublika.

Lietuvos karo akademijos garbės ženklą sukurti buvo patikėta patyrusiam dailininkui Nerijui Treiniui. Jis, glaudžiai

bendradarbiaudamas su straipsnio autoriumi, 2015 m. birželio 2 d. pateikė tuometei Akademijos vadovybei įvertinti galutinį užsąkų garbės ženklų ir medalio projektą. Po svarstymo projektui buvo pritarta. Garbės ženklų autoriui pavyko išlaikyti ir į vieną nedalomą visumą sujungti esminius senojo medalio elementus, Krašto apsaugos mokyklos ir šiandieninės Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos simbolius.

2016 m. rugsėjo 27 d. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro įsakymu Nr. V-898 buvo patvirtinti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos medalio ir garbės ženklų statutai ir taip papildytas Krašto apsaugos sistemos medalių ir pasižymėjimo ženklų sąrašas. Jau šiais metais, spalio pabaigoje, pirmoji naujų garbės ženklų partija turėtų būti pagaminta įmonėje „Alpera“.

Svarbiausia – nepasiduoti psichologiškai

Praėjo tik kiek daugiau kaip metai nuo Justo Užos, kaip bėgiko, karjeros pradžios, o kariūnas jau gali pasigirti įveikęs 4 ultramaratonus: 84 km, 60 km, 104 km ir – visai neseniai – 64 km. Šių ultramaratonų trasos ėjo bekele (angl. *trail*), be to, tokio tipo varžybose pasitaiko ne viena stati įkalnė, taigi vertikalus kilimo atkarpų tikrai netrūko. Pavyzdžiui, Lietuvoje vykusio 84 km bekelės maratono Kernavė–Vilnius trasoje vertikalus kilimo buvo tik 1500 m, tačiau 104 km Lenkijoje vykusiame maratone kariūnui teko įveikti ir 5000 m vertikalus kilimo iššūkį. Laikas, per kurį buvo įveikti šie maratonai, taip pat įspūdingas: 10 valandų (krikštas), 8 valandos, 15 valandų ir – naujusias – 7 valandos 45 minutės.

Krn. Justas UŽA, daug vilčių teikiantis maratonininkas, sutiko pasidalyti savo įspūdžiais ir patirtimi, įgyta bėgant eiliniam žmogui sunkiai suvokiamo ilgio nuotolius, su žurnalo „Kariūnas“ skaitytojais. Jį kalbino krn. Mantas BLAŽEVIČIUS.

➔ **Ar prieš pradėdamas rimtai bėgioti teko išbandyti kitas sporto šakas? Jei taip, kodėl perėjai prie šio išstvermės sporto?**

Kol atradau bėgimą, mokyklos laikais žaidžiau salės ir paplūdimio tinklinį. Tačiau baigęs mokyklą, kai įstojau į Karo akademiją, nuo šio komandinio žaidimo nutolau. Tinklinis manęs netraukė taip stipriai kaip bėgimas. Turbūt todėl, kad labai mėgstu iššūkius, o tinklinis kaip sportas nekėlė tokio didelio pasitenkinimo.

➔ **Bekelės maratoną galima drąsiai vadinti viena sunkiausių, daugiausiai sportininko valios ir fizinių jėgų reikalaujančių sporto šakų. Kaip pavyko per tokį trumpą laiką startuoti net keliose varžybose, turint galvoje, kad tik antro kurso pradžioje įveikei savo pirmąjį maratoną?**

Pasiekęs pirmojo maratono finišą sau pasakiau, kad daugiau niekada nebėgiosiu tokių ilgų distancijų. Tačiau, atsigavęs po dvi savaites trukusio žiauraus kojų skausmo, galvoje jau sukosi mintys

apie tai, kur yra mano galimybių ribos, kiek dar aš galiu nubėgti. Netrukus sužinojau, kad liepos mėnesį (turėjau devynis mėnesius pasiruošti) vyks 84 km bekelės ultramaratonas Kernavė–Vilnius. Jau tada puikiai žinojau, koks bus kitas mano nuotykis. Vingio parke kirtęs finišo tiesiąją, po daugiau nei 10 valandų bėgimo suvokiau, kad žmogaus galimybės yra kur kas didesnės, nei mes manome. Taip ir atsitiko – kaskart kirtęs naują finišo liniją pradėjau sau kelti vis ambicingesnius tikslus.

➔ **Kas padeda nesustoti sunkiausiomis akimirkomis, kas motyvuoja, kai reikia „išlipti iš duobės“? Kas verčia judėti pirmyn?**

Prieš pradėdamas ultramaratoną visada sau sakau: nesvarbu, kad ir kas nutiktų, lūžtų ranka ar koja, kad ir kokį skausmą tektų iškęsti, aš išstversiu. Žinojimas, kad šeima ir draugai laukia prie finišo taip pat padeda įveikti save, išverti skausmą. Svarbiausia – nepasiduoti psichologiškai...

➔ **Koks rezultatas tau leistų sakyti, kad kaip jaunas ultramaratonininkas pasiekei viską, ką norėjai? Galbūt su šiuo sportu sieji savo ateitį?**

Dabar galėčiau pasakyti – laimėti *Ultra Trail Du Mont-Blanc*, nes šiuo metu tai – prestižiškiausias varžybos pasaulyje. Sekdamas ilgųjų maratonų bėgikų Gedimino Griniaus ir Vaido Žlabio pavyzdžiu galiu drąsiai teigti, kad karininko ir ultramaratonininko karjeros yra suderinamos. Karyba ir maratonas tam tikra prasme turi gana daug panašumų, pavyzdžiui: rengiantis ultramaratonui labai svarbu tinkamas inventorių, žinoti, ką pasiimti, o ko ne, kaip viską susidėti. Taigi tarp šių sričių galima rasti paralelių, kai reikia krauti ekipuotę vykstant į pratybas. Taip pat svarbu pasirinkti tinkamiausią savo veiksmų strategiją, apskaičiuoti laiką, priimti sprendimus, kai žinai, kada tau reikia būti konkrečiame taške, ko gali prireikti tame punkte ir t. t.

➔ **Ar Lietuvos karo akademijoje tau sudarytos sąlygos tobulėti? Ar bėgimas nėra „nurašomas“, palyginti su jėgos ar kitomis sporto šakomis?**

Karo akademija strategiškai yra labai patogioje vietoje bekelės maratonininkams – tereikia išbėgti iš teritorijos ir labai greitai atsiduri Lietuvos alpe, t. y. Sapieginėje. Tačiau vis dėlto kartais sunku suderinti mokslą, karinę veiklą, sportą ir asmeninį gyvenimą. Dėl įtempto tvarkaraščio labai dažnai tenka treniruotis vakare, jau po 19 valandos, su žibintu ant galvos bėgioti miške.

➔ **Kokie tavo artimiausi planai ir iššūkiai, kuriuos esi sau išsikėlęs? Ar gali būti, kad netolimoje ateityje Lietuvos**

karo akademijai būtų atstovaujama, pavyzdžiui, pasaulio bekelės ultramaratono čempionate?

Artimiausias mano tikslas kaip tik ir yra pasaulio bekelės ultramaratonų čempionatas Ispanijoje. Labai tikiusi, kad Karo akademija suteiks man galimybę atstovauti Lietuvai šiame čempionate. Intensyviai treniruotes su treneriais jau pradėjau, nors vos prieš savaitę bė-

gau ultramaratoną Lenkijoje. Ateinantį sezoną sau keliu dar aukštesnius tikslus!

➔ **Ką norėtumei pasakyti ar patarti skaitytojams, ketinantiems pradėti bėgioti, tačiau negalintiems prisiversti, manantiems, kad tai – ne jiems?**

Svarbiausia – išsikelti sau tikslą, tą tikslą suskaidyti į mažesnius tikslus ir siekti jų žingsnis po žingsnio!

AKADEMIJOS PULSAS | PASKIRTI Į PAREIGAS

Oro pajėgų štabo karininkų kursų viršininkas

plk. ltn. Marius Matulaitis

Gimė 1976 m. birželio 17 d. Vilkaviškio rajono Giedrių kaime. 1994 m. baigė Vilkaviškio Salomėjos Nėries vidurinę mokyklą, 1999 m. – studijas Vilniaus Gedimino technikos universiteto Antano Gustaičio aviacijos institute ir įgijo lakūno inžinieriaus išsilavinimą. 2004 m. baigė tarptautinius jaunesniųjų oro pajėgų štabo karininkų kursus Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje, 2011 m. – operatyvinio lygmens Jungtinių vadų ir štabo karininkų kursus Baltijos gynybos koledže, 2014 m. – strateginio lygmens studijas Karinių oro pajėgų koledže JAV, Oro pajėgų universitete Alabamoje. 1999–2007 m. – Karinių oro pajėgų (KOP) lakūnas, 2007–2010 – KOP Lengvųjų atakos lėktuvų grandies vadas, 2011–2012 m. – KOP Aviacijos bazės štabo S-3 skyriaus viršininkas, 2012–2013 m. – KOP Aviacijos bazės Oro operacijų grupės vadas, 2014–2015 m. – KOP štabo viršininko pavaduotojas operacijoms, 2015–2017 m. – KOP Aviacijos bazės vadas. Moka anglų ir rusų kalbas, vedęs, augina sūnų.

Vytauto Didžiojo karininkų kursų viršininkas

plk. ltn. Aristidas Gerasimavičius

Gimė 1974 m. vasario 10 d. Alytuje. Baigė Alytaus 6-ąją vidurinę mokyklą. 1994 m. baigė pirmąją Lietuvos karo akademijos studijų pakopą, 1999 m. – Lietuvos karo akademiją, 2011 m. – Lietuvos karo akademijos Diplomatinijos studijų programos magistrantūrą, 2001 m. – anglų kalbos kursus Kanadoje, 2003 m. – Jungtinių vadų ir štabo karininkų kursus Baltijos gynybos koledže, 2007 m. – Šiaurės šalių Jungtinių Tautų karinių stebėtojų kursų Suomijos ginkluotųjų pajėgų tarptautiniame centre, 2010 m. – NATO štabo karininkų orientacinius kursus NATO mokykloje Vokietijoje, 2012 m. – NATO visapusiškų operacijų planavimo kursų NATO mokykloje Suomijoje. 1994–1996 m. – Kęstučio bataliono kuopos vadas, 1999–2003 m. – Lietuvos karo akademijos Taktikos katedros instruktorius, 2004–2007 m. – Lietuvos karo akademijos Kapitonų kursų instruktorius, 2007–2010 m. – KAM Gynybos štabo J3/J2 Tarptautinių operacijų skyriaus viršininkas, 2008–2009 m. – tarnyba misijoje Afganistane, 2010–2013 m. – Sąjungininkų transformacijos vadavietės karinio rengimo karininkas, 2013–2015 m. – J7 valdyboje, Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo Pratybų planavimo skyriaus viršininkas, 2015–2017 m. – Krašto apsaugos savanorių pajėgų 3-iosios rinktinės vadas. Moka anglų ir lenkų kalbas, vedęs, augina 2 dukras ir sūnų.

Spragsi

Spragsi...
Tamsos šešėly aš slepiuos
Tarp karštos ir sustingusios žemės.
Spragsi...

Spragsi...
Pakylu iš saulės – grįžtu
Mėnesienos apšviestas.
Išnykstu...
Tirpstu ant užšalusio kelio.
Spragsi...

Spragsi...
Per cigaretės dūmus
Nematau tiesos,
Tiesos, kuri – kuri
Neteisinga...
Bet vis dar spragsi.

Spragsi... Gęsta...
Pavargo...
Cigaretė užgeso.
Tyla...
Spragsi...

Pora akių

Klausk, o tavęs niekad nebuvo apėmęs noras
Įpūsti ugnį, ugnį, kuri jau ilgai šoka tą patį nusibodusį valsą?
Gal vertėtų apverst plokštelę ir nuvalkiotą
TAN-TAN-TAN pakeisti į ką nors greitesnį, dviskiemenį:
PO-RA... PO-RA... PO-RA.
Ech, pora... Pora akių, kurias tik ir matau.
Ogi koks skanus yra tamsus medus!
Ryji, tik ryji akim, kol... galiausiai supranti,
Jog medus dievams, o ne šunims skirtas...
Belioka apsisukt, nuleist galvą žemyn
Ir dar keletą kartų... PO-RA... PO-RA... PO-RA...

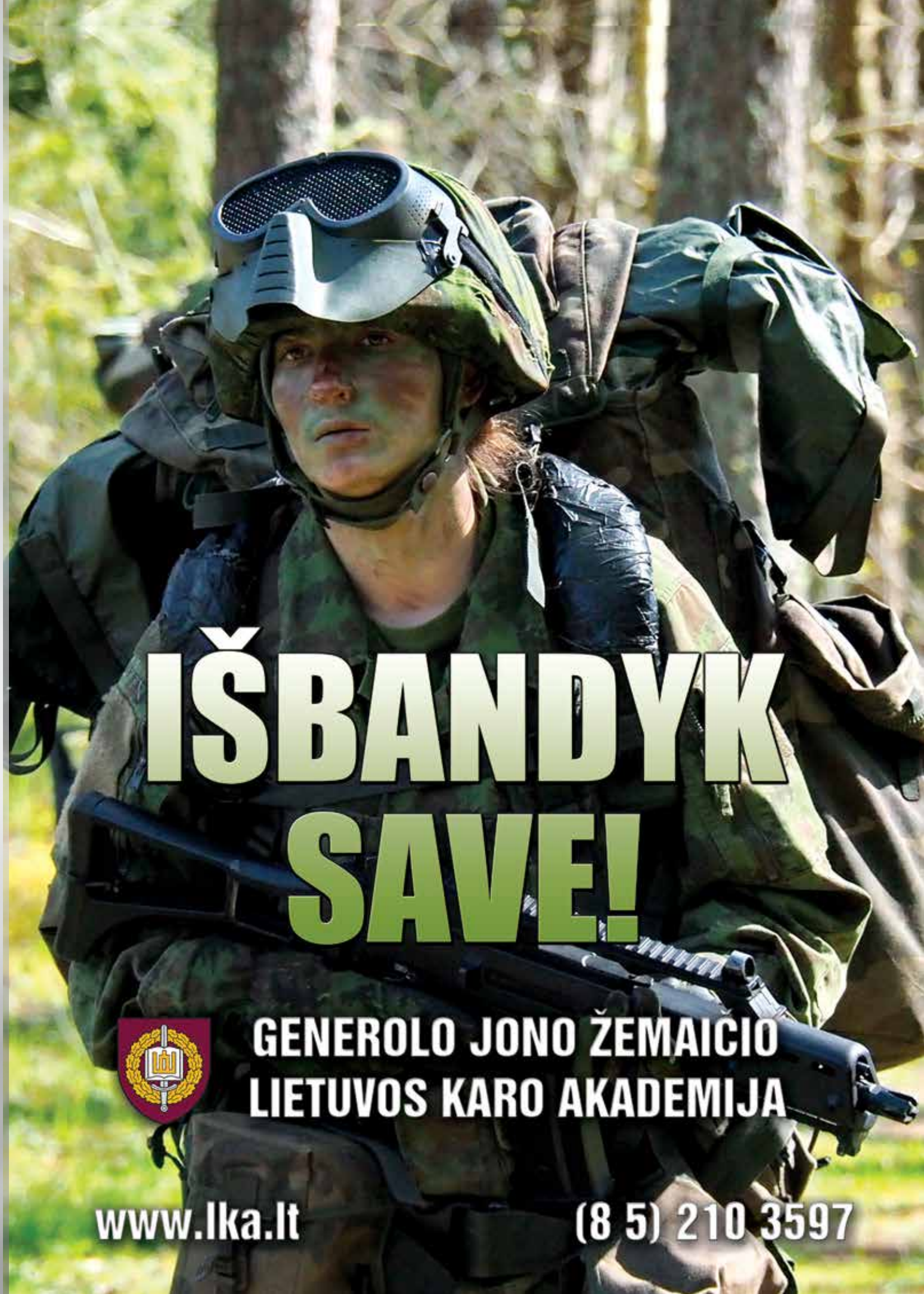
Be pavadinimo

Spengia ausyse – nėra kur dėtis,
Kaip aš čia papuoliau – nenoriu
girdėti.
Vienas lyg vėjas, miškan
nepakliuvęs,
Klaidžioju po laukus pasipūtęs ir
tuščias.

Kitą vėją pagaut – ryšį užmegzt,
Uraganu pavirst – visą mišką
išverst.
Išpūst, sunaikint – tik kelmus
palikt,
Kad visi matytų, koks galingas esi.

Bet tai tik mano išpūstos svajonės,
Kurios neišsipildys – nėra
abejonės.
Lai taip ir būna, gal jau pripratau,
Laukų arimuos stūgausiu, kol
Į vakarus pašauks.

Eilėraščių autorius pageidavo likti nežinomas

IŠBANDYK SAVE!

**GENEROLO JONO ŽEMAICIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA**

www.lka.lt

(8 5) 210 3597

Pirmakursiai

Kęstučio DIJOKO nuotrauka